

Førsteutkast til Oslo Arbeiderpartis bystyreprogram 2019-2023

Førsteutkast til Oslo Arbeiderpartis bystyreprogram 2019-23

Oslo Arbeiderpartis programkomité består av: Raymond Johansen (leder), Kamzy Gunaratnam, Øyvind Slåke, Rina Mariann Hansen, Andreas Halse, Per Anders Langerød, Tone Tellevik Dahl, Per Egil Johansen, Line Oma, Farukh Qureshi, Bjørn Strøm, Kjell Erik Øie, Zaineb Al-Samarai, Robert Steen, Eileen Fugelsnes, Jørn Kristiansen, Mari Sanden, Usman Asif, Melita Ringvold, Henrik Dahl Jacobsen, Thuva Livsdatter Øverås, Kjetil Staalesen og Oddrun Grønvik. Ulrik Hallén Øen (sekretær).

Innhold

En by for alle	2
Kunnskapsbyen.....	4
Gode barnehager til alle.....	4
Kunnskap gir muligheter	5
Høyere utdanning	7
Arbeid til alle.....	8
Den nyskapende byen	8
Næringsutvikling og nye arbeidsplasser.....	9
Et anstendig arbeidsliv.....	10
Inkluderende arbeidsliv	11
En internasjonal by	12
Byen med plass til alle.....	13
Byen vår	13
Ungdomsbyen.....	14
Den mangfoldige byen	15
Bolig til alle	16
Miljøhovedstaden	18
Byen mellom marka og fjorden	18
En ren by uten forurensning.....	18
Fremtidens kollektivtransport	20
En enklere og grønnere hverdag	21
Kultur og idrett for alle	23
Kulturbyen	23
Idrettsbyen.....	24
Engasjement og deltagelse	25
Byen som tar vare på deg	25
Gode tjenester for alle.....	25
Like muligheter for alle barn.....	26
En aktiv alderdom	26
Helse og livskvalitet	28
Rusomsorg	29
En trygg by	30

En by for alle

Alle som bor i Oslo skal ha like muligheter til å leve gode liv, enten du er oppvokst her, har flyttet til byen fra et annet sted i Norge, eller kommer hit fra et annet land. Det er mulighetene og mangfoldet som gjør Oslo til en god by å leve og bo i. Like muligheter for alle kommer ikke av seg selv. Det krever at vi forsvarer det inkluderende fellesskapet og åpenheten byen står for. Vi vil investere i fellesskapsløsningene og styre byutviklingen slik at Oslo er en by for alle.

Oslo er en unik hovedstad. Vi er storbyen mellom marka og fjorden med et pulserende kulturliv. Vi har et attraktivt arbeidsmarked, en befolkning med høy kompetanse, store kunnskapsinstitusjoner og et omstillingsvillig og nyskapende næringsliv. Oslo er en åpen by hvor alle kan være seg selv og realisere sine drømmer. Fellesskapet vi har i Oslo gir mer trygghet og frihet for den enkelte enn det vi oppnår alene.

Alle oslofolk skal være trygge på at noen stiller opp når de trenger hjelp. Sterke velferdsordninger setter folk i stand til å klare seg selv, og gir de som trenger hjelp nødvendig omsorg. Fellesskapsløsninger skaper tillit og åpenhet, som er avgjørende i en tid med store endringer. Oslo Arbeiderparti mener det er nødvendig med aktiv politisk styring av byen for at alle skal kunne leve gode liv.

Vårt mål er å sikre best mulig tjenester til byens innbyggere, uavhengig av hvem du er, din bakgrunn, hvor du bor eller størrelsen på lommeboka. En sterk og moderne offentlig sektor som tilbyr gode, effektive tjenester, er det viktigste virkemiddelet for å nå dette målet. Ressursene fellesskapet bruker på velferd bør gå til best mulig kvalitet på tjenestene. Kvaliteten påvirkes blant annet av arbeidsvilkårene til de ansatte. Arbeiderpartiet ønsker ikke anbudsprosesser der det konkurreres på ansattes lønns- og arbeidsvilkår. På kjerneområder som helse, skole og eldreomsorg skal det være gode offentlige tilbud som omfatter alle. Grunnleggende velferdstjenester skal ikke privatiseres eller kommersialiseres.

Arbeiderpartiet ser ideelle organisasjoner som gode samarbeidspartnere, og vil videreutvikle samarbeidet mellom kommunen og ideell sektor. Arbeiderpartiet vil bruke de mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket for å sikre innovative tiltak og løsninger.

Alle barn i Oslo skal ha en god og trygg oppvekst. Vår politikk vil gi økt bemanning og bedre kvalitet i barnehagen. Vi vil ha en kunnskapsskole der vi satser på læreren og frigjør tid til undervisning og oppfølging av den enkelt elev. Vi vil sette inn en ekstra innsats mot barnefattigdom, og styrke tilbudet for ungdom i hele byen.

Arbeiderpartiets Oslo skal være en motor for hele landet. Vi vil satse på nye idéer, bygge fremtidsrettede kunnskapsmiljøer, sikre gode rammebetingelser for næringslivet, og legge til rette for innovasjon og digitalisering i kommunen.

Oslos arbeidsfolk skal ha en trygg og forutsigbar jobb å gå til. Oslo-modellen har blitt gullstandarden for et trygt og anstendig arbeidsliv innenfor bygg og anlegg. Nå skal vi sette djerpe mål for en like tydelig politikk i andre bransjer og arbeide for at faste ansettelser blir normen i Oslo. Vi vil innføre nye tiltak for å hjelpe flere som står utenfor arbeidslivet ut i jobb.

Oslo vokser og forandrer seg i høyt tempo. For at byen skal bli et enda bedre sted å bo må vi styre byutviklingen. Fremtidens Oslo kan ikke overlates til tilfeldighetene. Oslo skal være for menneskene som bor i, jobber i, og besøker byen. Vi vil at byens gater, grøntområder og nærmiljøer skal bli tryggere og triveligere, med mer plass til lek og aktivitet.

53 Vi vil føre en aktiv boligpolitikk som ivaretar mangfoldet av mennesker over hele byen. Vi vil
54 bidra til at det bygges flere og mer varierte boliger gjennom sterkere offentlig planlegging, og
55 at det blir enklere å komme seg inn på boligmarkedet.

56
57 Arbeiderpartiets Oslo skal være verdens grønneste hovedstad. Det er nødvendig med aktiv
58 politikk for å få ned klimautslippene og gjøre luften renere. Vi vil skape nye markeder for
59 grønne løsninger og stille stadig strengere utslippskrav for kommunens leverandører.
60 Utslippene fra transport må ned, og vi skal fortsette å prioritere fotgjengere, syklistene og et
61 bedre og mer tilgjengelig kollektivtilbud.

62
63 Arbeiderpartiets Oslo skal være en aldersvennlig by. Trygghet i hverdagen og muligheten til
64 å delta i aktiviteter og være sosial er avgjørende for god livskvalitet. Eldre er en stor ressurs
65 og vi vil legge til rette for at flere deltar i frivilligheten. Vi vil fortsette overgangen fra en
66 institusjonsbasert eldreomsorg til en aktiv alderdom hvor eldre er sjef i eget liv.

67
68 Oslo skal være en inkluderende og trygg by, fri for diskriminering. Vi vil forsvare mangfoldet
69 og verdiene som gjør Oslo til en storby. Sosial uro og kriminalitet skaper usikkerhet og
70 svekker tilliten. Derfor vil vi iverksette en trygghetsoffensiv for byen. Vi skal satse på
71 fellesskapet, på menneskene som bor her og løfte opp de som faller utenfor. Oslo skal ha
72 plass til alle. Det er her styrken vår ligger.

Kunnskapsbyen

Arbeiderpartiet har barnet og innbyggeren som utgangspunkt i alt vi gjør, ikke institusjonene, skolene eller barnehagene. Barn og unge lever ikke sine liv innenfor sektorer. Derfor ser vi innsatsen i hele det 18-årige utdanningsløpet i sammenheng. Utdanningssystemet må legges til rette for at alle får like muligheter til å nå helt i mål.

Vårt mål er at flere skal gå i barnehage over flere år, og at kompetansen og kvaliteten i barnehagen skal styrkes. For Arbeiderpartiet er god språkutvikling tidlig i livet viktig. Det legger grunnlaget for gode lese-, skrive- og regneferdigheter, god faglig utvikling, mestring, motivasjon og fullføring senere.

Elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning må bli fulgt tettere opp de første skoleårene. Systemene for å fange opp og følge opp de som trenger ekstra faglig oppfølging i skolen må bli bedre. Elevene må få et sterkere og større lag rundt seg. Skolehelsetjeneste, rådgivning, oppfølgingstjeneste og andre yrkesgrupper er viktige for å følge opp sosiale og psykiske utfordringer.

Elevene må holdes motiverte og nysgjerrige gjennom et helt skoleløp. Arbeidsformene i skolen må bli mer varierte og skolens innhold må gjøres mer relevant for et fremtidig arbeids- og samfunnsliv. Kreativitet, problemløsning, digitalisering, praktiske og estetiske ferdigheter, samarbeid og kritisk tenkning må få større plass i skolen.

Vi må legge til rette for at flere velger utdanningsløp som samfunnet etterspør. Arbeiderpartiet mener hele skoleløpet i større grad må sørge for at elevene er godt kjent med de muligheter som ligger i både yrkesveien og studieveien.

Arbeiderpartiet mener det er avgjørende at økte eller omdisponerte ressurser som hovedregel brukes målrettet mot barnehagene, skolene og barna som har størst behov. Slik kan alle få likeverdige muligheter til videre utdanning og arbeid.

Gode barnehager til alle

En god start er nøkkelen til det meste i livet. Alle barn i Oslo skal ha de samme mulighetene til kunnskap. Grunnlaget for språkutvikling, læring og mestring legges allerede i barnehagen.

Barnehagen skal være et sted alle foreldre ønsker å ha barna sine. Småbarnsforeldre skal være trygge på at barna deres får plass i en god barnehage med høy kvalitet og pedagogisk kompetanse der lek og læring står i fokus.

Vi vil ansette flere pedagoger og personer med barnefaglig kompetanse i barnehagene. Trygge og kompetente barnehageansatte er svært viktig for alle barn. Vi vil stille krav til kompetanse og språkkunnskaper hos alle ansatte. Arbeiderpartiet mener at kvaliteten på innholdet i barnehagen er like viktig som kvaliteten i skolen.

Arbeiderpartiet er opptatt av at offentlige tilskudd og foreldrebetalingen skal komme barnehagebarna til gode. Derfor må kommunen påse at tilsyn og kontroll av private aktører gjøres på jevnlig basis. Arbeiderpartiet mener at kommunen må øke sin andel av barnehagetilbudet i Oslo. Samtidig er det viktig for oss at det stilles krav til nye private aktører om likeverdige lønns og arbeidsvilkår, voksensentetthet, bruk av kvalitetsstandarder og deltakelse i foreldreundersøkelse.

De fleste barn går i barnehage, men de som trenger det mest som blir hjemme eller starter altfor sent. Flere tusen barn i barnehagealder står utenfor barnehagefellesskapet i Oslo. Vi

vet at barnehage er vårt viktigste virkemiddel for å hindre frafall, sosialt utenforskap og arbeidsledighet. Vi vil derfor ha en målrettet innsats for å få flere barn inn i barnehagen, og starte arbeidet med å gjøre barnehage til et gratis velferdsgode for alle barn i Oslo.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Innføre gratis universell kjernetid i barnehagen for alle ettåringer, og på sikt også innføre gratis kjernetid for alle to-åringer.
- At Oslo kommune søker staten om å få ansvaret for kontantstøtten så midlene isteden kan benyttes til aktive tiltak for å få foreldre i jobb og barna i barnehagen.
- Styrke kompetansen i barnehagene ved å øke pedagogtettheten samt ansette flere personer med barnefaglig kompetanse.
- Styrke muligheten for utdanning til fagbrev og arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning.
- Sikre at alle ansatte i barnehagen tilfredsstiller de formelle språkkravene, og tilby norskkurs til dem som trenger det.
- Rehabiliter kommunale barnehager.

Kunnskap gir muligheter

Osloskolen er blant landets beste. Elevene i Osloskolen trives og opplever høy grad av mestring og motivasjon. Arbeiderpartiet vil at Oslo skal ha Norges beste skole, der alle elever har muligheter til å utnytte sitt potensiale. Den offentlige fellesskolen er bærebjelken i samfunnet. Den sikrer et likeverdig tilbud til alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes bakgrunn og økonomi.

Som samfunn må vi ha ambisjoner på vegne av alle barn. De fleste elever har på et eller annet tidspunkt opplevd at skolen krever en ekstra innsats, enten de har forsinket språkutvikling eller blir hengende etter i noen fag. Oslo Arbeiderparti vil at skolene skal ha et nivå for oppfølging av elever mellom ordinær undervisning og spesialundervisning, nemlig intensivoppfølging. Det betyr at elevene får tett oppfølging fra kvalifiserte lærere over en kortere periode. Det krever mer frigjort tid til undervisning og oppfølging av den enkelte elev.

Arbeiderpartiet er bekymret for det høye frafallet i skolen. Frafallet er spesielt høyt for elevgruppen med svake faglige forutsetninger fra ungdomsskolen. Frafall i skolen er svært alvorlig for eleven det gjelder, men også for Oslo by som trenger arbeidskraft.

Tidlig innsats gir svært gode resultater i kampen mot frafall i videregående skole. Oslo Arbeiderparti vil styrke dette arbeidet ytterligere gjennom å stille strengere krav til kvalitet og sikre et mer likeverdig tilbud i barnehagen, i skolen og på Aktivitetsskolen (AKS).

Flere lærere vil bedre muligheten for tilpasset undervisning og fange opp behovet til den enkelte elev, så tidlig som mulig. Elever som sliter med grunnleggende ferdigheter skal få individuell oppfølging av lærere, og følges opp av annen fagkompetanse ved behov.

Inntaksordningen for videregående skole sikrer at alle elever i Oslo, uavhengig av bosted, har mulighet til å søke seg til den studieretningen de selv ønsker. Arbeiderpartiet vil sikre at elevene kan søke seg til den skolen de vil. På grunn av et karakterbasert inntakssystem har det imidlertid utviklet seg store skiller i osloskolen, der noen skoler krever meget høyt karakternivå for opptak, mens andre skoler ikke får fylt opp plassene. Arbeiderpartiet mener vi må vurdere om det er andre inntaksordninger som kan sikre et større mangfold på den enkelte videregående skole, samtidig som vi sikrer elevenes valgfrihet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre barnas grunnleggende lese-, skrive-, og regneferdigheter innen 3. trinn.
- Arbeide systematisk med barnas språkkunnskaper i skolen.
- Sikre god klasseledelse ved å følge opp den enkelte lærer og utvide ordningen med *lærerteamet* som rullerer mellom skoler for å veilede lærere i klasseledelse.
- Innføre alternative vurderingsformer i skolen, som mappeevaluering.
- Utrede en mulig inntaksordning som sikrer en bedre elevsammensetning ved hvert enkelt videregående skole samtidig som vi tar hensyn til elevenes valgmulighet.
- Legge attraktive studieretninger til flere videregående skoler for å sikre en bedre elevsammensetning.
- Fjerne stykkprisfinansiering i videregående skole og innføre et system som i større grad tar høyde for de faktiske kostnadene.
- Sikre et likeverdig tilbud i AKS på tvers av skolene. Knytte innholdet i AKS bedre opp til skolens læringsmål.
- At alle elever på spesialskoler får AKS-egenbetaling basert på bostedsbydel.
- Ha et tettere samarbeid med idretten, kulturlivet og frivilligheten for å gi et bedre tilbud til elevene i AKS.
- Etablere flere forsøksprosjekter i samarbeid med utvalgte videregående skoler for å teste ulike tiltak mot frafall.
- At den pedagogiske utviklingen av skolen skal være basert på forskning.
- At skolen skal være åpen for nye pedagogiske metoder.

En skole med plass til alle

De fleste elever i Oslo skolen trives og har det bra. Det er likevel en del elever som sliter med psykiske og fysiske plager, og noen har problemer med rus. Helsetilbudet til barn og unge må være der de unge er, nemlig i skolen. Arbeiderpartiet vil styrke laget rundt eleven. Vi ønsker en mer tilgjengelig skolehelsetjeneste og vil utvikle en standard for hva hver skole skal tilby av støttepersonell.

En av hovedårsakene til at noen ungdom ikke fullfører videregående skole er at kunnskapsnivået fra ungdomsskolen er svært lavt. Arbeiderpartiet vil utarbeide ulike pakkeforløp som sikrer at disse ungdommene fullfører ungdomsskolen med et karaktergrunnlag som øker muligheten for å fullføre videregående og komme seg ut i arbeid. Elementer i et pakkeforløp kan være å ta opp igjen fag, få tilbud om 11. skoleår, praksis, lærlingtid eller jobb.

Alle elever har rett til et godt og trygt skolemiljø uten mobbing og krenkelser. Oslo Arbeiderparti vil jobbe for at skolegården skal være et trygt sted for alle. Vi vil bekjempe bruken av blant annet «homo» og «jøde» som skjellsord. Mange som utsettes for mobbing lar være å si fra til voksenpersoner. Det er viktig at spesielt lærere får nødvendig kompetanse til å avdekke symptomer på mobbing, og er pliktig til å melde fra til skoleledelse og foreldre. Derfor har det rødgrønne byrådet innført mobbeombud i Oslo kommune og handlingsplaner mot mobbing i alle barnehager og skoler.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utvikle og innføre en standard for hva hver skole som minimum skal tilby av støttepersonell.
- Sikre en bedre dekningsgrad av helsesøstre i ungdomsskolen og videregående enn bemanningsnormen tilsier.
- Ha egne pakkeforløp for utdanning og kvalifisering for ungdom som er i ferd med å falle fra på ungdomsskolen.

- Utvide ordningen med tilbud om et ellefte skoleår før inntak på videregående opplæring.
- Heve kompetanse om mobbing hos alle ansatte i skolen.

Et løft for yrkesfagene

Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv, som det rødgrønne byrådet har innført, har skapt etterspørsel etter fagarbeidere og er et steg i riktig retning for å gjøre byens bygg- og anleggsbransje attraktiv for ungdom. Et Oslo i sterk vekst trenger flere fagarbeidere. Utfordringen er imidlertid fortsatt at altfor få søker seg til yrkesfag, og mange fullfører ikke påbegynt løp. Yrkesveien må gjøres relevant for flere gjennom informasjon tidligere i skoleløpet, og gjennom å gjøre fagene i grunnskolen mer yrkesrettet. Kommunen må garantere for læreplass, og skolen må gjøres mer attraktiv med nye og relevante linjevalg, og mulighet for å kombinere utdanningen med arbeid.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke skolerådgivernes kompetanse om yrkesfag.
- Styrke de praktisk-estetiske fagene i grunnskolen for å gi elevene mer praktisk og variert læring.
- Arbeidslivets skolesekk etableres som en parallell til Den kulturelle skolesekken for å gi elever tidlig kjennskap til arbeidslivet, for eksempel gjennom bedriftsbesøk eller praksis for en dag.
- Gi læreplassgaranti i helse- og oppvekstfagene, bygg- og anleggsfagene, restaurant- og matfag, og service og samferdsel.
- At yrkesfagsprogrammer skal tilbys på flest mulig skoler og at de særlig skal prioriteres på nye og sentralt plasserte skoler.
- Legge til rette for sosiale aktiviteter på yrkesfagslinjene.
- Opprette en felles søknadsportal for lærlingeplasser med standardisert obligatorisk registrering av tilbud om lærlingeplasser, slik at informasjonen blir lettere tilgjengelig.

Høyere utdanning

Kunnskapsbyen Oslo har flere høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner. Vi har også et mangfoldig arbeidsliv med bedrifter innen nesten alle bransjer og næringer. Arbeiderpartiet mener elevene skal få mulighet til å møte fagområdet de ønsker seg til i høyere utdanning og arbeidslivet allerede i videregående opplæring. For skolene og elevene betyr økt samarbeid med arbeidslivet at elevene kan ta bedre informerte studievalg, fordi de har fått prøve seg på flere fagområder og fått smakebiter av hva ulike yrker og studier faktisk innebærer. Det vil gi mer motiverte studenter og et bedre rekrutteringsgrunnlag for næringslivet.

Oslo er Norges største studentby med over 80 000 studenter. Arbeiderpartiet vil tilrettelegge for et godt studieliv, både sosialt og faglig. I samarbeid med Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) ønsker vi å legge til rette for regulering av flere studentboliger. Det skal være lett å komme til og fra studiestedene med sykkel og kollektiv, og campus Oslo-prosjektet skal videreføres i samarbeid med alle aktørene i høyere utdanning. Mottak av internasjonale studenter og forskere skal bedres gjennom å bidra til realiseringen av internasjonalt hus i samarbeid med OsloMet og UiO.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At flere skoler skal ha forpliktende samarbeid med høyere utdanning og arbeidslivet.
- Gjøre elevene på videregående skoler bedre forberedt til høyere utdanning og arbeidslivet, blant annet gjennom et tettere samarbeid om karriereveiledningen

- 287 mellom kommunen og høyere utdanning, tilby sommerskole i overgangen til høyere
288 utdanning og i større grad trekke høyere utdanning inn i undervisningen.
289 • Samarbeide med SiO om å øke antallet studentboliger i Oslo.
290 • Arbeide for å bygge ut bysykkeltilbudet ved studentbyer og studiesteder.
291 • Samarbeide med studentidretten for å bedre tilgangen til idrettstilbud for studentene.
292

Arbeid til alle

293
294 Arbeid er nøkkelen til frihet og selvstendighet for den enkelte. Arbeid er også den viktigste
295 kilden til verdiskaping i Oslo. Alle har noe verdifullt og nyttig å bidra. Vi vil skape en by der
296 alle kan delta i fellesskapet og oppleve mestring. Oslo skal ha lav ledighet, høy deltakelse og
297 et godt arbeidsliv kjennetegnet av faste ansettelser, tarifflønn, relativt små lønnsforskjeller og
298 reell innflytelse på arbeidsplassen. Ufrivillig deltid er skjult arbeidsledighet. Oslo arbeiderparti
299 vil ha et samfunn der de som ønsker å jobbe 100 prosent skal ha en reell mulighet til det.
300

301 Vi lever i en tid hvor arbeidslivet er i endring. Arbeiderpartiet vil styre utviklingen slik at vi
302 sikrer de grunnleggende bærebjelkene i arbeidslivet og samtidig ruster vårt samfunn for
303 fremtidens arbeidsmarked som krever nye former for kompetanse og samarbeid.
304

Den nyskapende byen

305
306 Oslo Arbeiderparti vil føre en aktiv næringspolitikk for å sikre at vi har tilstrekkelig med
307 lønnsomme, trygge og fremtidsrettede arbeidsplasser. Vår næringspolitikk vil legge til rette
308 for at det skapes nye bedrifter, og forbedre kommunens egne tjenester.
309
310

311 Oslo skal være en motor for Norge. Om lag en tredel av alle nye jobber i Norge skapes i
312 Oslo. Oslo har det hurtigst voksende oppstartsmiljøet i Norden. Vi vil sørge for at denne
313 utviklingen fortsetter slik at flere oppstartsselskaper lykkes. Tilgang på relevant erfaring og
314 nettverk knyttet til ekspansjon og kommersialisering er viktig for at oppstartsselskaper kan
315 vokse og skape flere arbeidsplasser i Oslo og i Norge.
316

317 For å sikre hovedstaden som et senter for næringsvirksomhet og innovasjon må vi
318 samarbeide med næringslivet, gründermiljøer, forskningsmiljøer og utdanningsinstitusjoner.
319 Et sentralt grep blir å utvikle tre innovasjonsdistrikter i Oslo, hvor ledende
320 kunnskapsinstitusjoner og kunnskapstunge virksomheter samler seg og samarbeider med
321 gründere, inkubatorer, investorer og kommunen for å fremme innovasjon og
322 kommersialisering av idéer og kunnskap. Målet er flere og større kunnskapsintensive
323 vekstbedrifter som vil gi byen flere arbeidsplasser.
324

325 For å bevare tilliten til den brede fellesskapsmodellen må kommunal sektor oppleves like
326 relevant og moderne som privat sektor. Derfor skal vi bruke digitaliseringen til å effektivisere
327 og utvikle gode tjenester til innbyggerne, slik at Oslo fortsatt er et godt sted å leve og bo i
328 fremtiden. Vi skal i større grad tilby kommunale tjenester proaktivt slik at innbyggerne ikke
329 skal behøve å forholde seg til kompliserte søknadsprosesser. Vi skal gjøre offentlige
330 tjenester mer individuelt tilpasset og innbyggerne skal i større grad slippe å forholde seg til
331 hvordan offentlig sektor har valgt å organisere seg når de har behov for tjenester.
332

333 Arbeiderpartiet vil at Oslo kommune skal ta en ledende rolle innen utvikling av digitale
334 løsninger for byens innbyggere i samarbeid med leverandørindustrien. På denne måten kan
335 Oslo utvikle løsninger som kan gjenbrukes på en verdifull måte i resten av Norge og
336 internasjonalt.
337

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sørge for best mulig rammebetingelser for næringslivet gjennom en aktiv næringspolitikk på områder hvor Oslo har fortrinn, enten gjennom klynger, industri eller kunnskapsmiljøer.
- Utvikle flere tiltak som trekker investorer som kan bidra til ny virksomhet og arbeidsplasser i byen vår.
- Tilby bedre veiledning for små og mellomstore bedrifter. Vurdere å gjeninnføre etablerer-kontor i Oslo.
- Sørge for et virkemiddelapparat som er tilgjengelig enkelt og fleksibelt.
- Styrke satsingen på vekstbedrifter og tiltak som fremmer oppskalering av oppstartsvirksomheter, herunder sosiale entreprenører.
- Utvikle Innovasjonsdistrikt, blant annet rundt Hovinbyen, rundt Blindern og i sentrum rundt OsloMet.
- At kommunen skal bruke kunnskapen vi har om egne innbyggere og bedrifter slik at Oslo blir den ledende byen i Europa på tjenesteutvikling blant både kommunale og private aktører.
- Videreutvikle kommunens digitale infrastruktur slik at byen blir stadig mer nærings- og brukervennlig.
- Bruke digital teknologi til å gjøre kommunale tjenester mer proaktive, individuelle og sømløse.
- Utvikle digitale løsninger innenfor kommunal sektor i samarbeid med norsk leverandørindustri som igjen kan danne grunnlag for en sterk eksportindustri i Oslo.

Næringsutvikling og nye arbeidsplasser

Oslos arbeidsliv skal gjennom de største og raskeste endringene vi har sett på lang tid. Ny teknologi kommer til å overta svært mange oppgaver og det er naturlig at arbeidstakere føler usikkerhet når dette skjer. Det er vår oppgave å bidra til at endringene blir positive for alle kommunens innbyggere. Oslo arbeiderparti skal skape politiske løsninger som innbyggerne har tillit til og som svarer på de utfordringene vår tid byr på.

Med et arbeidsliv som endrer seg i høyt tempo må næringspolitikken sikre etablering av nye arbeidsplasser over hele byen. Oslo er i dag i tet i Norge på bruk av innovative anskaffelser. Arbeiderpartiet vil fortsette å bruke anskaffelser og kommunens innkjøpsmakt til å nå våre politiske mål, og til å skape bedre og flere arbeidsplasser. Oslo Arbeiderparti vil også at kommunen skal bidra aktivt til å forberede sine arbeidstakere til endringene i arbeidslivet.

Oslos næringsliv skal bidra til vekst og nyskaping for byens innbyggere og for landet som helhet. Oslo skal være en moderne, bærekraftig og attraktiv by å drive og utvikle næring i. Næringsutvikling skal sees i sammenheng med byutvikling slik at folk har lyst og råd til å både jobbe og bo i Oslo. Kommunen skal være en forutsigbar og profesjonell samarbeidspartner for byens næringsdrivende.

Hver dag leveres det varer verdt hundrevis av millioner til butikker, kontorer, industri og kommunale institusjoner over hele byen. Oslo Arbeiderparti vil legge til rette for at vare- og nyttetransporten i Oslo er effektiv.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bruke vårt kommunale eierskap til å skape bærekraftige arbeidsplasser, innovasjon og økt deltakelse.

- At kommunen skal være en pådriver for å forbedre og skape nye tjenester som gir relevante og gode opplevelser hos innbyggeren. Dette vil skape arbeidsplasser i kommunal og i privat regi.
- Utvikle og styrke digital kompetanse og kapasitet i Oslo kommune.
- Lage en kompetansestrategi for Oslo
- Bidra til at ungdom mellom 16-19 år som ikke går på skole kommer ut i arbeid eller kvalifiseringstiltak.
- Utrede en ordning med kjøre- og parkeringstillatelse for næringsdrivende som gjør det enklere å levere varer og tjenester i Oslo sentrum og som støtter opp om Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv.
- Utvikle digitale løsninger med sanntidsinformasjon om lastesonene og næringsparkering er ledig, og hvor sjåførene kan bestille plass til varelevering.
- Sørge for at alle forretninger i sentrum har lastesone for varetransport i nærheten.
- Fortsette å forenkle søknader og andre prosesser som næringsdrivende må gjennom for å gjøre sin jobb.
- Utvikle et samarbeid med relevante aktører om utvikling av tilbudet i viktige sentrumsstrøk.

Et anstendig arbeidsliv

Deler av norsk arbeidsliv har i lengre tid vært under angrep av aktører som bruker sosial dumping og arbeidslivskriminalitet som forretningsmodell og aktører som bruker løse tilknytningsforhold til arbeidslivet for å jakte kortsiktig profitt. I Oslo har dette særlig gjort seg gjeldende innenfor store sektorer som bygg- og anlegg, servering, renhold, og helse- og omsorg. De grunnleggende bærebjelkene i norsk arbeidsliv er faste ansettelsesforhold, heltidsstillinger, regulerte lønns- og arbeidsforhold som sikrer et godt livsgrunnlag, sterke parter i arbeidslivet og bred oppslutning om det norske skattesystemet.

Oslo kommune er en av landets største arbeidsgivere. Alle Oslos innbyggere trenger tjenester levert av kommunen. Det stiller høye krav til seriøsitet og ansvarlighet. Kvaliteten på fellesskapsløsningene og velferdstjenestene blir bedre hvis de som utfører dem har trygge og forutsigbare arbeidsvilkår. Da trengs det også ubyråkratiske løsninger, tett samarbeid med de ansatte, deres organisasjoner og en god arbeidsgiverpolitikk. Arbeiderpartiet vil legge tillit til grunn for styringen av Oslo kommune. Tillit handler om å gi ansatte og ledere faglig myndighet, tilstrekkelig bemanning, gode lønns- og arbeidsvilkår og kompetansehevingstiltak.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Etablere en heltidskultur i Oslo kommune, herunder;
 - Alle stillinger skal i hovedsak lyses ut som hele faste stillinger.
 - Prøve ut nye turnusmodeller i samarbeid med partene.
 - Prøve ut kommunal pool med fast ansatte vikarer i enkelte sektorer.
- Bruke Oslos innkjøpsmakt til å styrke Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv og utvide den til flere nye sektorer som eldre-, helse- og omsorgssektoren.
- Bruke Oslomodellen til å gjenskape et anstendig arbeidsliv i sektorer hvor dette var i ferd med å gå tapt, og skape etterspørsel etter fagarbeidere og læringer som gjør det mer attraktivt å søke yrkesfagene.
- Skape nye yrkeskarrierer for de som i dag står utenfor arbeidsmarkedet i samarbeid med NAV, opplæringskontorene, organisasjonene i arbeidslivet og bedriftene i Oslo.

Inkluderende arbeidsliv

Meningsfylte aktiviteter og arbeid bidrar til økt livskvalitet. Selv om arbeidsledigheten i Oslo er lav er det store forskjeller mellom bydelene. I enkelte bydeler er andelen som er sysselsatt under 50 prosent. Vi ser en utvikling hvor flere marginaliserte grupper blir stående lenger og lenger unna arbeidslivet. Vi er avhengig av å øke sysselsettingsgraden for å finansiere velferdstjenestene i fremtiden.

Marginaliserte grupper som rusavhengige eller mennesker med nedsatt funksjonsevne sliter ofte med å få seg varig fast arbeid. Flere av innbyggere våre har ikke god nok norskkunnskap eller fullført utdanning og får dermed heller ikke fast arbeid. Arbeiderpartiet vil at alle skal ha mulighet til å føle seg inkludert i et arbeidsfellesskap. Et inkluderende arbeidsliv vil sikre at flere har en lønn å leve av, at flere bidrar til fellesskapet og opplever mestring.

I dag bruker vi store ressurser på jobbsøkerkurs, praksisplasser og andre kortvarige AMO-kurs som kjøpes inn fra eksterne aktører. Oslo Arbeiderparti mener denne innsatsen i større grad bør vris mot at NAV følger opp arbeidsledige tettere, i samarbeid med arbeidsgivere, utdanningssystemet, og helsevesenet. Dette er særlig viktig overfor voksne med forsørgeransvar. Arbeiderpartiet mener at begge foreldre i familier med sosialhjelp som har gjennomført ordinære løp med jobbsøking og praksisplass og fortsatt ikke er kommet i arbeid, skal få tilbud om kvalifiseringsprogram, arbeid med lønnstilskudd eller utdanning.

Arbeiderparti mener tiltaksmidler i større grad må vris over til lønnstilskudd og at tilskuddene kan få lenger varighet. Dagens kommunale bostøtte går i for stor grad til personer som burde være i lønnet arbeid. Arbeiderpartiet vil derfor ta initiativ til en utredning som ser på muligheten for å se bostøtten i sammenheng med økonomiske incentiver som fremmer overgang til varig lønnet arbeid.

Kampen for et likestilt samfunn er langt fra i mål. Norske kvinner tjener i gjennomsnitt 86 prosent av det menn tjener. Mye kan forklares med et kjønnsdelt arbeidsmarked og tradisjonelle, kjønnsdelte utdanningsretninger. Kvinner er overrepresentert i midlertidige stillinger, og fortsatt er det flest menn i lederstillinger. Oslo Arbeiderparti ønsker en utålmodig og progressiv likestillingspolitikk.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gi flere mulighet til varig tilrettelagt arbeid.
- Styrke norskopplæringstilbudet i introduksjonsprogrammet gjennom ulike metoder og tilrettelagte kurs innen spesifikke fagretninger.
- Prøve ut lønnstilskudd til bedrifter som ansetter personer som står utenfor arbeidslivet.
- Bruke Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv innen helse og omsorgssektoren som virkemiddel for å sikre flere praksisplasser for personer i intro og kvalifiseringsprogrammet.
- Utarbeide fagspesifikke språkopplæringsprogrammer for kommunens ansatte slik at de kan kvalifisere seg til faste stillinger.
- Øke bruken av erfaringskonsulenter i kommunens tjenester.
- Styrke veiledningen og oppfølgingen av ungdom med startvansker i arbeidslivet.
- Ha forsøk med anonyme jobbsøknader.
- At alle NAV-kontor skal ha et familieteam eller en familiekoordinator.
- At NAV har egne pakkeforløp inn i arbeidet for å få begge foreldre ut i arbeid.

- Utrede muligheten for å erstatte kommunal bostøtte for arbeidssøkere med arbeidskapasitet med individuelt tilpassede pakkeforløp med tilbud om utdanning med sikret livsopphold og arbeid med lønnstilskudd.
- At Oslo kommune søker om en forsøksordning, der også statlige midler til bostøtte for barnefamilier kan omprioriteres til å dekke inntekter ved utdanning og lønnstilskudd ved arbeid.
- Etablere flere arbeidsplasser for personer med rusproblemer.
- Tilrettelegge for at flere med funksjonsnedsettelse kan arbeide i Oslo.
- Innføre en redegjøringsplikt for likestillingsarbeidet og for lik lønn for likt arbeid i kommunen.
- Stille krav om minst 40 prosent av hvert kjønn i kommunal lederopplæring.
- Ha som ambisjon at hvert kjønn er representert med minst 40 prosent blant kommunale virksomhetsledere, og sørge for at kommunen rekrutterer kvinnelige mellomledere systematisk.
- Innføre mål om likestilling i kommunens eierstyring.
- Jobbe aktivt for at flere menn skal velge kvinnedominerte yrker.

En internasjonal by

Oslo er i ferd med å etablere en internasjonal posisjon innen klima- og miljø, fredsarbeid, innovasjon og teknologi, og kunst og kultur. Arbeiderpartiet vil at Oslo skal være verdensledende innen klima- og fredsarbeid. Vi skal styrke Oslo posisjon som kunnskapsby og som et kulturelt og kreativt kraftsenter.

Oslo ligger helt i front i verden i miljø- og klimaarbeidet. Vi har verdens mest ambisiøse klimastrategi og verdens eneste klimabudsjett. I 2019 er Oslo Europas miljøhovedstad. Det vil øke oppmerksomheten og styrke vår posisjon internasjonalt.

Som vertskap for Nobels fredspris har Oslo en unik internasjonal posisjon. Arbeiderpartiet mener denne bør utnyttes ytterligere til å fremme Oslo som internasjonal fredsbby.

Svært mange av jobbene som skapes i Oslo de siste årene har kommet innen start-ups og teknologibedrifter. Oslo Arbeiderparti vil legge til rette for at våre universiteter og teknologimiljøer kan tiltrekke seg de klokeste hodene internasjonalt. Oslo skal tiltrekke seg investeringer, samtidig som norske bedrifter og start-up-miljøer får muligheten til å ta steget ut i verden.

Med over 5000 konserter og arrangementer hvert år har Oslo et kulturtilbud helt i verdenstoppen. Hovedstaden har de siste årene utmerket seg internasjonalt innen arkitektur og byggekunst. Oslo har også blitt destinasjon for et større internasjonalt publikum til arrangementer og konferanser, og stadig flere turister.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Markedsføre og posisjonere Oslo internasjonalt.
- Styrke Oslo posisjon som internasjonal kunnskapsby gjennom samarbeid mellom byens universiteter, høyskoler, innovasjons- og teknologimiljøer.
- Etablere et prøveprosjekt i Oslo for «Start-up visum» basert på erfaringer fra programmer i Storbritannia, Danmark og Tyskland.
- Legge til rette for at Oslo får en ledende posisjon internasjonalt innen klima og miljøarbeid.
- Videreutvikle samarbeidet med Nobelinstituttet, Nobels fredssenter og universitetet for å styrke Oslos posisjon som internasjonal fredsbby.

Byen med plass til alle

Byen vår

Oslo kommune skal ta et stort ansvar for planleggingen av byen. Målet med byutviklingen er at byen skal være god å bo og leve i, nå og i fremtiden. Oslo arbeiderparti vil ta hele Oslo i bruk. Vi vil kombinere høy boligtetthet med tilgang til parker, marka og sjøen, kollektivtransport, tjenester og gode offentlige rom i flere områder av byen.

Oslo Arbeiderparti mener strategien med å fortette innenfra og ut skal ligge fast og at det er viktig med en effektiv og miljøvennlig fortetting i stasjonsnære områder. Byutviklingen skal legge til rette for at de fleste behov er dekket innenfor små områder, samtidig som man har rask og miljøvennlig tilgang til hele byens tilbud. I nye byutviklingsprosjekter er det naturlig å tenke boliganlegg med private leiligheter, noen omsorg+ og leie-til-eie-leiligheter, service, kultur og handel på grunnplan, barnehage og felles grøntområder i nærmiljøet. Oslo Arbeiderparti vil også vektlegge god arkitektur i byutviklingen.

De neste årene kommer størstedelen av veksten til å skje i noen få områder. For områder som Hovinbyen, Vippetangen, Filipstad og Majorstua er det viktig at kommunen tar ansvar og driver helhetlig planlegging. Oslo Arbeiderparti vil at Hovinbyen skal forskjønnes, forgrønnes og bli et flerfunksjonelt byområde der det er godt å leve. Vi vil at Vippetangen skal forsterke Oslos rolle som fjordby gjennom en tydelig kobling til marine næringer. Vi vil at Filipstad skal utvikles som et tett og flerfunksjonelt byområde med god tilgang til fjorden og gode grønne rom. Oslo Arbeiderparti er positive til Oslo Filharmoniens tanker om et nytt konserthus på Filipstad.

Vi vil at kommunen skal ta et større ansvar for å drive fram utviklingen av enkelte områder. Det betyr at kommunen skal være en pådriver og partner for utbyggerne, som gir en større sikkerhet og raskere framdrift. Oslo Arbeiderparti mener at kommunen må bruke strategiske tomtekjøp og andre virkemidler for å øke attraktiviteten og investeringsviljen i deler av byen der den er lav i dag.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Jobbe for bærekraftig utvikling av byen med gode og attraktive nærmiljøer.
- Ha sterk offentlig styring av byutviklingen og boligbyggingen
- Planlegge byutviklingen slik at sosiale funksjoner som barnehage og skole blir ivarettatt og nye områder blir tilrettelagt for miljøvennlig transport.
- Etablere et nytt sjøbad på Vippetangen, og utvikle området med kulturaktiviteter, hotell og boliger.

Et levende, trygt og trivelig bymiljø

Oslo Arbeiderparti vil arbeide for trygge og trivelige bolig-gater og nabolag over hele byen. Det innebærer god belysning som ikke sjenerer, rene gater og parker med kildesortering, i både ytre og indre by. Vi vil legge vekt på å gi barna trygge skoleveier. Farten til bilene skal tilpasses de myke trafikantene, og bolig-gatene utformes så det er plass til alle.

En god by trenger mange grønne lunger. Oslo Arbeiderparti vil bevare byens parker og grøntområder, og jobbe for å utvikle flere grå arealer til grønne drag i hele byen. Parkene våre skal være attraktive rekreasjonsområder, som blir godt stelt og holdt rene.

Et levende sentrum skapes av at folk ferdes der. Sentrum er et livlig sted når hyggelige gater kombineres med gode møteplasser, et rikt handelsliv, spennende kulturopplevelser og et

pulserende uteliv. Vi vil at kommunen skal samarbeide tett med handelsstanden, kulturlivet og næringslivet for å skape live i sentrum.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gjøre det lettere for gående å komme fram i Oslo.
- Etablere hjertesoner med begrenset bilkjøring rundt skolene.
- Støtte lokale initiativ for å redusere biltrafikken og gjøre den tryggere.
- Etablere flere gater der myke trafikanter er prioritert, samt gågater i sentrum.
- Vedlikeholde stier og gangveier i byen og binde parkene våre sammen med et grønt turnett.
- Arbeide for at det etableres flere parker og grønne tak i hele Oslo.
- Forbedre måkingen av fortau, veier og gater.
- Sikre at byens gater og parker er opplyst om natten.
- Bevare Oslos parker og torg som attraktive rekreasjonsområder, og kartlegge hvilke parker og torg som bør rustes opp.
- Redusere gjennomgangstrafikk og fremmedparkering.
- Etablere tilrettelagte parkeringsplasser for tungtransporten og fase ut tungtransportens mulighet til å parkere i boliggate.
- Utvikle ordningen med beboerparkering, med bedre tilrettelegging for næringslivet.
- Videreføre bydelenes rett til å bestemme om de vil innføre beboerparkering i sine gater.
- Bedre vedlikeholdet av asfalten i gatene og veiene våre.
- Legge til rette for at det er aktivitet i næringslokaler på bakkeplan slik at byen oppleves som tryggere og hyggeligere for alle som ferdes i byens gater.
- Utvikle sentrum med flere grønne områder, flere benker og lekeplasser og flere aktiviteter som gjør byen interessant å ferdes i.

Ungdomsbyen

Oslo skal være god by for de unge, hvor alle har mulighet til å ha en meningsfull fritid. Oslo har et rikt og variert idretts- og aktivitetstilbud for ungdom.

Mange unge driver med organiserte fritidsaktiviteter, som idrett og ulike former for kulturuttrykk. Oslo Arbeiderparti vil styrke dette tilbudet. Idrettstilbudet må være tilgjengelig for alle, også for dem med dårlig råd.

Ungdomstiden er identitetsskapende. Da er det særlig viktig å bli sett og inkludert. Rus- og psykiske problemer, utenforskap og frustrasjon må håndteres på et tidlig tidspunkt.

Det er et stort behov for møteplasser og aktivitetstilbud for ungdom som ikke driver med organiserte aktiviteter. Oslo Arbeiderparti vil legge til rette for gode møteplasser for meningsfylt aktivitet, som fritidsklubber med trygge voksne og attraktive aktiviteter, kvelds åpne skoler eller kafeer.

Oslo Arbeiderparti vil prøve ut en ordning som i andre land omtales som Community Schools. Vi kaller det nabolagsskoler. Skolebygningen er åpen på kveldstid og tilbyr læring, aktivitet og familiestøtte, hovedsakelig gjennom frivillig innsats. Skolene bidrar til en positiv utvikling av lokalmiljøet og tettere kontakt mellom beboerne.

Muligheten til å få prøve seg i arbeidslivet og vise at man er til nytte er en sterk motivasjon for ungdom, som for alle andre. For mange kan det å få en sommerjobb eller en praksisplass å sette på CV-en, og oppleve mestingsfølelse i jobben, vise at det finnes muligheter og en vei videre. Derfor vil Oslo Arbeiderparti utvide jobbtilbudet for byens ungdom.

Møteplasser, aktiviteter og tjenester for ungdom må være forutsigbare. Det krever langsiktige finansieringsordninger. Arbeiderpartiet vil ha som hovedregel at ungdomsarbeid skjer i form av faste stillinger, og ikke i form av prosjektmidler.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Åpne skolenes lokaler for fritidsaktivitet på kveldstid.
- Prøve ut ordningen med nabolagsskoler i to bydeler.
- Legge til rette for aktivitet og lek på uteplasser og i parker i nærmiljøet med leke- og treningsapparater, fotballmål, basketkurver, badeplasser, benker med mer.
- Opprette flere utekontakter og oppsøkende team.
- Utvide åpningstidene på kveldsåpne helsestasjoner for ungdom.
- Opprettholde rabatterte priser for barn og unge på kommunale aktiviteter og kulturtilbud.
- Legge til rette for en portal med oversikt over tilbudet til ungdom i Oslo, gjerne også på bydelsnivå.
- Utvikle et familieveiledningsprogram til ungdommens foreldre etter modell fra ICDP.
- Tilby arbeidstiltak for ungdom, spesielt i utsatte bydeler, i samarbeid med næringslivet. Kommunen må gå foran og opprette praksisplasser.
- Utvide deltids- og sommerjobb-tilbudet til ungdom.
- Sikre forutsigbare og langsiktige finansieringsordninger for aktivitetstilbud til ungdom.

Den mangfoldige byen

Oslos befolkning består av mer enn 200 nasjonaliteter. En tredjedel av byens befolkning er innvandrere eller barn av innvandrere. Det har bidratt til å gjøre Oslo til en internasjonal og flerkulturell by. I en globalisert verden er flerkulturell kompetanse og språkkunnskaper avgjørende for en hovedstad. Byene som preges av sterke og inkluderende fellesskap, hvor alle innbyggere møtes med åpenhet og mangfoldet ønskes velkommen, blir globaliseringens vinnere. Oslo Arbeiderparti vil bekjempe fremmedfrykt og rasisme. Vi vil ha en by preget av tillit og åpenhet, hvor det er plass til alle.

Alle skal ha like muligheter, uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, religion eller seksuell orientering. Verdier som likestilling og likeverd står sterkt i storbyen, og vi vil jobbe mot enhver form for diskriminering og trakassering.

Oslo skal være en livssynsåpen by. Frihet til å tro på hva man vil og ytre hva man vil skal være en naturlig del av vårt fellesskap. Respekt for andres religiøse tilhørighet, ulike livssyn eller ikke-tro skal prege Oslo, og mangfoldet skal ønskes velkommen.

Frihets- og likestillingskampen har alltid vært en rød tråd i Arbeiderpartiets politikk. Enkeltmennesket skal ikke trenge å kjempe de små og store kampene alene, men skal oppleve å stille likt og kunne velge fritt. Integrering handler om å ha felles kjøreregler i et åpent demokratisk samfunn. Slik vil man stille sterkest mulig på tvers av kulturell og religiøs bakgrunn, og ha et fellesskap hvor flest mulig vil kunne trives og føle seg ivaretatt.

En viktig del av vår tids frihets- og likestillingskamp er det sosiale og kulturelle presset som mange gutter og jenter står overfor når de skal velge hvordan de vil leve sine liv. Skam og æreskultur er frihetsberøvende, og det er en selvfølge at kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og andre overgrep mot enkeltindividet er forbudt. Arbeiderpartiet skal støtte personer i flerkulturelle miljøer som hver dag kjemper mot negativt sosialt press og æreskultur.

Oslo Arbeiderparti vil fortsette å kjempe for en by hvor LHBT+-personer blir respektert og inkludert. Dette er ikke bare viktig for dem som opplever vold og diskriminering, men også som samfunnet som helhet ved at færre faller fra skolen, at færre får helseplager som følge av hets og vold, og flere trives i arbeidslivet. Oslo Arbeiderparti vil arbeide aktivt mot diskriminering og trakassering av lesbiske, bifile, homofile og transpersoner.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Styrke minoritetsorganisasjonenes samfunnsrolle innenfor inkluderings og likestillingsarbeid.
- Fortsette å ta initiativ overfor staten for at organisasjoner og livssynssamfunn som mottar offentlig støtte forpliktes til å informere om og leve opp til Oslo kommunes målsetninger for inkludering og likestilling. Dette innebærer blant annet at kjønnsbalansen i styresammensetninger må være minst 40/60.
- Fornye seksualundervisningen så den også omhandler kjønns- og seksualitetsmangfold, grensesetting, relasjoner og ansvar.
- Styrke opplæringen av ansatte innenfor helse- og omsorgssektoren i Oslo kommune med et opplæringstilbud som omfatter LHBT+-problematikk.

En tilgjengelig by

Personer med nedsatt funksjonsevne skal ha de samme mulighetene til å leve frie og selvstendige liv som alle andre. I dag opplever personer med nedsatt funksjonsevne barrierer som fører til utenforskap fordi samfunnet ikke er tilrettelagt for dem.

Universell utforming av det offentlige rom bidrar til at flere mennesker får brukt sitt potensiale. Nærskolen bør være et reelt alternativ for barn med nedsatt funksjonsevne og individuelt tilpasset opplæring bør skje i klassemiljøet. Det skal være lett å forflytte seg rundt i byen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Fortsette arbeidet med å gjøre skolene våre universelt utformet.
- At alle som har rett til Brukerstyrt Personlig Assistanse skal kunne leve et selvstendig liv og delta i samfunnet.
- Sikre at Sporveien følger opp arbeidet med universell utforming og tilgjengelighet i kollektivtilbudet.
- Sikre god dekning av HC-plasser i byen.
- Sikre at kommunens informasjon er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

Bolig til alle

Oslo skal være for alle. Vanlige lønnsinntakere skal ha råd til å bo i Oslo, i en god bolig i et godt bomiljø. Oslo Arbeiderparti vil ha fortsatt høyt tempo i boligbyggingen. Vi vil fortsette å ta styring over boligbyggingen. Vi vil skape bomiljøer hvor det er plass til mennesker med ulike livssituasjoner og økonomi, med varierte boligtyper i alle deler av byen. Varierte nabolag skaper god integrering.

De siste årene har boligbyggingen i Oslo tatt seg opp. Likevel gjør befolkningsveksten at boligprisene fortsatt ligger på et høyt nivå, og mange står utenfor boligmarkedet. Vår løsning er å bygge mer gjennom sterkere offentlig planlegging, og sterkere kommunal involvering i boligbygging.

Oslo Arbeiderparti mener vi nå står i en situasjon som krever en ny kommunal boligpolitikk for å hjelpe førstegangskjøpere inn på boligmarkedet. Vi ønsker å gjøre det enklere for de som i dag leier bolig, men ikke får lån til å kjøpe bolig. Oslo Arbeiderparti vil utrede etableringen av et kommunalt boligselskap som, alene eller i samarbeid med andre aktører, skal bygge boliger og selge dem til forhåndsdefinert pris. Boligene som legges ut for salg skal hovedsakelig forbeholdes førstegangskjøpere.

Prisene på boliger i sentrum stiger mer enn andre steder. Folk som tidligere bodde i disse områdene har ikke lenger råd til å bo der, og flytter ut til forstedene. Befolkningssammensetningen i enkelte boområder har derfor endret seg i et høyt tempo. Oslo Arbeiderparti mener det må settes inn ekstra tiltak, som områdesatsinger, i de bydelene som er spesielt utsatt. Vi har gode erfaringer med områdeløft og vil videreutvikle nåværende satsinger og vurdere nye områder. I tillegg vil Oslo Arbeiderparti utrede muligheten for at private eiendomsutviklere som får tillatelse til å bygge boliger i sentrum, gjennom utbyggingsavtaler og rekkefølgekrav, pålegges å bidra til å utvikle fellesarealer i forsteder til Oslo. Vi vil også vurdere å be departementet om en lovendring som gjør at erstatningsareal kan realiseres innenfor kommunen og ikke utelukkende i direkte tilknytning til planområdet.

I årene framover vil vi at Oslo kommune skal fortsette å kjøpe kommunale boliger. Vi vil fortsette å arbeide for å spre de kommunale boligene over hele byen. I tilfeller der kommunen ønsker å selge kommunale boliger vil vi legge til rette for leie-til-eie for at flere skal komme inn på boligmarkedet.

Nordmenns boligstandard er helt i verdenstoppen. For Oslo Arbeiderparti er det viktig å fortsette å bygge boliger med høy kvalitet. Å stille krav til kvalitet betyr at det skal være gode lysforhold, lite støy og tilrettelegging for funksjonshemmede. Kvalitet handler også om at det er gode uterom, med lekeplasser og fellesarealer hvor det er trivelig å være.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Opprettholde det økte tempoet i regulering av nye boliger.
- Utrede etableringen av et kommunalt boligselskap som skal bygge boliger og selge dem til forhåndsdefinert pris til førstegangskjøpere.
- Undersøke muligheten for å åpne opp for at rekkefølgekrav og erstatningsareal kan realiseres innenfor hele kommunen, og ikke bare i direkte tilknytning til planområdet.
- At byutviklingen skal bidra til økt by- og bokvalitet.
- Forsterke fokuset på å bygge smart, miljøvennlig og med høy arkitektonisk kvalitet.
- Ikke ekspropriere eiendom til boligbygging.
- Hindre seksjonering av leiligheter der det går utover bomiljøet, og jobbe aktivt for endringer i det nasjonale lovverket som bidrar til mindre seksjonering og bedre bomiljøer.
- Vi vil sette en øvre grense på korttidsutleie på 60 dager i året.
- Kjøpe flere kommunale leiligheter i ulike deler av byen, og arbeide for at de kommunale investeringene bidrar til at det blir bygd flere leiligheter i Oslo.
- Etablere flere leie-til-eie-prosjekter og Bo-start-prosjekter.
- Gjennomføre forsøk med allmennboliger i Oslo.
- Vurdere områdeløft på Hovseter.

Miljøhovedstaden

Byen mellom marka og fjorden

Oslo skal være en av Europas mest attraktive byer. Nærheten til Marka og fjorden er et av Oslos aller fremste fortrinn. Oslo Arbeiderparti vil at sjøen og skogen skal være åpen og tilgjengelig for byens befolkning.

De neste årene vil Oslo Arbeiderparti jobbe for at friluftslivet skal bli mer tilgjengelig for byens innbyggere. Det skal være lett for alle å komme seg ut, og ha rask tilgang til en turvei, en park eller en sti i Marka. Friluftslivets infrastruktur, som skiløyper og badeplasser har i liten grad blitt vedlikeholdt gjennom mange år. Vi vil trappe opp vedlikeholdet og ønsker å anlegge flere kommunale badeplasser langs havnefronten. Øyene i Oslofjorden har blitt veldig populære de siste årene. Vi vil legge stor vekt på å forbedre forholdene på øyene, med for eksempel bedre toaletter og avfallshåndtering.

Vi vil ta vare på naturen og ha et mangfoldig plante- og dyreliv basert på de artene som naturlig hører hjemme i området. Vi vil beholde markagrensen og bringe Oslos bekker og elver opp i dagen, der det lar seg gjøre.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bygge ut turveinettet i Oslo, og skilte bedre.
- Bedre vedlikeholdet av skiløyper, turstier, sportsstuer og annen tilrettelegging i Marka i samarbeid med Den norske turistforening og Skiforeningen
- Øke tilgjengeligheten til friluftslivet, med mer universell utforming.
- Lage kultur- og historieløyper i byen, som folk kan følge for å oppdage og lære om Oslo.
- Ha flere badeplasser langs fjorden.
- Beholde badedammen på Tonsenhagen.
- Elektrifisere øyåtene.
- Vurdere flere småbåthavner og samtidig sikre allmenheten fri ferdsel i nye og eksisterende småbåthavner.

En ren by uten forurensning

Klimaendringene er en av vår tids største utfordringer. Hvis vi skal klare å begrense klimaendringene og nå målene i Parisavtalen, må vi kutte klimagassutslippene raskere. Oslo Arbeiderparti vil være en pådriver for at vi når klimamålene her i byen.

Klimautfordringen løses best når alle samfunnets krefter bidrar. Vi vil sørge for at Oslo er en by hvor det er lett å være miljøvennlig. Vi vil bidra til at vi utvikler et nytt, grønt næringsliv. Det er et mål at både offentlige og private aktører tar i bruk nye innovative løsninger som bidrar til å kutte utslippene og skape nye verdier. Vi skal skape nye markeder for de som leverer de grønne løsningene.

Oslo kommune skal være en foregangskommune i klimaarbeidet. I årene framover vil vi forsterke klimabudsjettet som styringsverktøy for klimaarbeidet. Vi skal stille stadig strengere krav til kutt i utslipp fra de kommunale byggeplassene, fra leverandørene til kommunen og til kommunens egen transport.

Mange i Oslo plages av støy og luftforurensning. De viktigste kildene er veitrafikken og vedfyring. Gjennom å redusere biltrafikken og legge om til elbiler, blir luftforurensningen

mindre. Hyppig vask av gatene bidrar til å redusere svevestøvet. En sjelden gang kan luftforurensningen bli så høy at det oppstår akutt fare for liv og helse. I slike situasjoner kan det være et umiddelbart behov for å kraftig begrense biltrafikken. Oslo Arbeiderparti er beredt til å bruke virkemidler som beredskapstakster og dieselforbud hvis det foreligger et klart faglig råd om at det er nødvendig. Det må følges opp med ekstraordinære avganger i kollektivtrafikken.

Avfall er en ressurs på avveie og skal i størst mulig grad gjenvinnes og brukes på nytt. Vi vil jobbe for at mer av avfallet fra både boliger og næringslivet sorteres. Det er viktig å bygge opp under en mest mulig sirkulær økonomi, der ressursene blir brukt igjen og igjen.

Avfallsanlegget på Klemetsrud er den største enkeltkilden til utslipp av klimagasser i Oslo. På anlegget arbeider de med et teknologisk pilotprosjekt for å rense utslippene og deponere dem, såkalt karbonfangst. Pilotprosjektet på Klemetsrud er potensielt banebrytende i internasjonal sammenheng. Det kan også bidra som en motor i lokalsamfunnet på Søndre Nordstrand. Derfor vil Oslo Arbeiderparti arbeide for å realisere karbonfangst på Klemetsrud i samarbeid med staten.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Kutte klimagassene med 95 prosent fra 2015-nivå innen 2030.
- Bruke klimabudsjettet til å målrette klimapolitikken.
- At Oslo skal legge bærekraftige og langsiktige hensyn til grunn for kommunens investeringer, og utvikle en strategi for grønne investeringer.
- Stille krav om at alle kommunens virksomheter, og alle leverandører til kommunen, kutter utslipp og leverer miljøvennlig.
- At havneaktiviteten i Oslo havn skal over på miljøvennlige og utslippsfrie løsninger. Vi vil arbeide for at alle skip som anløper havna på sikt benytter nullutslipps- eller lavutslippsteknologi ved kai, samt ved inn- og utseiling.
- Ha utslippsfri drift på den lokale fergetrafikken, landstrøm til utenriksfergene og miljødifferensiering av havneavgifter for å premiere skip med lave utslipp.
- Samarbeide med andre havner for cruiseskip med sikte på å stille felles krav om landstrøm og andre miljøtiltak. Oslo skal ta en pådriverrolle i dette arbeidet.
- Legge frem en plan for å redusere utslippene fra fritidsbåter, for eksempel ved å bygge ut lademuligheter for elbåter.
- Legge til rette for installasjon av solceller og andre fornybare energikilder på flere bygg.
- Utnytte fjernvarme til å gi ren energi til flere.
- Bidra til at folk kan bytte ut gamle vedovner med nye rentbrennende ovner.
- Feie og vaske gatene våre jevnlig for å få bukt med svevestøvet og søppel.
- Gjøre det gratis å reise kollektivt på dager hvor luftforurensningen er så høy at det oppstår akutt fare for liv og helse.
- Ha flere avfallsdunker i offentlig rom.
- Samarbeide med næringslivet for å redusere mengden avfall som produseres, og bidra til at det resirkuleres.
- Støtte opp om initiativ for å reparere og gjenbruke elektronikk og andre forbruksvarer.
- Ha som mål å fase ut bruken av engangsplass i kommunens virksomheter.
- At avfallsinnhentingene fra husholdningene skal drives kommunalt.
- Realisere karbonfangst på Klemetsrud-anlegget i samarbeid med staten.

Fremtidens kollektivtransport

Kollektivtrafikken er et av de viktigste virkemidlene vi har for å gjøre det lettere å velge en grønnere hverdag. Oslo Arbeiderparti vil fortsette den offensive satsingen på kollektivtransport. Vi vil utvide kollektivtilbudet slik at det blir flere valgmuligheter for de reisende. Vi vil bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken slik at reisetidene blir kortere.

Fornebubanen og ny sentrumstunnel vil gi flere avganger, kortere reisetider og flere valgmuligheter for de reisende. Byggingen av ny sentrumstunnel skal utføres på en måte som er mest mulig skånsom for byen. Oslo Arbeiderparti vil følge opp avtalen i Oslopakke 3.

Vi vil satse mye på å utvide kollektivtilbudet i de ytre bydelene. Framover vil vi etablere flere nye bussruter, og ha hyppigere avganger. Det skal bli enkelt å reise på kryss og tvers av Oslo med kollektivtrafikk. Vi vil legge spesiell vekt på å utvide tilbudet til eldre og bevegelseshemmede, med Rosa Busser som modell.

Trikken er en viktig del av Oslos kollektivtilbud. Både på Ring 2 og oppover Trondheimsveien i Groruddalen kan det være aktuelt å erstatte buss med bane. Vi vil vurdere disse og andre prosjekter opp mot alternativer som moderne superbussløsninger og trolley 2.0.

I løpet av de neste fire årene skal store deler av bussene i Oslo bli elektriske, og vi skal legge en plan for at hele bussparken i byen kan gå på strøm. Elektrisk drift skal være hovedregelen når vi bygget ut nye tilbud.

De neste årene vil Oslo Arbeiderparti legge vekt på å øke fremkommeligheten for kollektivtrafikken. Trikken skal i størst mulig grad gå i separate traseer. Både for buss og trikk skal holdeplasser, røde lys, kryss og veibredder tilpasses slik at kollektivtrafikken kan komme raskt fram. Vi ønsker å utvikle knutepunktene i hele byen, og legge til rette for at stasjoner kan bli lokale mobilitetsstasjoner, med bysykler, sykkelparkering og plass til bildelingsbiler.

Oslo Arbeiderparti ønsker å utvikle nye billetter som tar i bruk ny teknologi og gir bedre tilbud til de reisende. En av utfordringene med billettene i dag er at det er dyrt for folk som reiser av og til. Vi vil vurdere lavere priser utenom rushtida, for å bruke den ledige kapasiteten som er på T-banene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bygge Fornebubanen og ny sentrumstunnel.
- Elektrifisere bussene.
- Øke framkommeligheten for busser og trikker.
- Etablere flere kollektivfelt for bussene.
- Utvikle flere stasjoner så de kan bli lokale knutepunkter med bildeling og sykkelparkering.
- Utvide tilbudet med Ruters aldersvennlige transport, Rosa Busser, i alle bydeler.
- Sørge for at de generelle prisene ikke stiger mer enn prisstigningen.
- Dissens (Henrik Dahl Jacobsen, Thuva Livsdatter Øverås, Kamzy Gunaratnam, Usman Asif): Tilleggspunkt: «Kutte prisene på periodebilletter for lavtlønnede grupper.»
- Vurdere lavere priser på enkeltbilletter utenom rushtida.
- Jobbe for en skinnegående tverrforbindelse som en del av byutviklingen i Groruddalen.

- Dissens (Kjetil Staalesen, Rina Mariann Hansen): Tilleggspunkt: «Gjøre det gratis å reise med T-banen mellom Tøyen og Majorstua mellom 10.00 og 14.00.
- Dissens (Andreas Halse, Kjell Erik Øie, Farukh Qureshi, Kjetil Staalesen, Rina Mariann Hansen, Eileen Fugelsnes): Tilleggspunkt: «La en voksen med billett ta med inntil fire barn gratis på kollektivtrafikken på hverdagene utenom rushtida.»

En enklere og grønnere hverdag

Sykkelbyen

Sykling har mange fordeler i en by som Oslo. Sykkelen er rask og effektiv, tar lite plass i gata, og krever lite infrastruktur.

Oslo Arbeiderparti ønsker å fortsette å bygge ut sykkelveinettet i et høyt tempo, i tråd med planen for sykkelveinettet. Vi vil fortsette å gjøre hverdagen enklere for syklister med mange små tiltak for en mer sykkelvennlig by.

Oslo Arbeiderparti ønsker å bygge ut sykkelveinettet fra bykjernen og utover. Det er i de områdene av byen hvor det bor flest folk sykkelen har sitt største potensiale.

Oslo Arbeiderparti vil arbeide for at det blir gode sykkelforhold i og gjennom sentrum. I dag mangler det en god forbindelse fra vest til øst, og det er fortsatt manglende tilrettelegging fra områder som St. Hanshaugen, Grünerløkka og Jernbanetorget. Arbeiderpartiet vil jobbe for at staten sørger for at Dronning Eufemias gate får en separat sykkelvei.

Det er viktig for Oslo Arbeiderparti å redusere konfliktene mellom syklister og andre trafikanter. Det viktigste grepet er å bygge sykkelveier som i størst mulig grad er skilt fra både bilister og fotgjengere. Der gående og syklister i dag møtes, må enten sykkelveien bygges om eller tilpasses så farten senkes. Det er også viktig at vi utvikler en god sykkelkultur med vekt på forståelse av trafikkreglene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Bygge ut sykkelveinettet i et høyt tempo.
- Legge Oslostandarden til grunn for utbyggingen av sykkelveier.
- I størst mulig grad skille syklister fra andre trafikantgrupper som bilister og fotgjengere.
- Bygge en egen sykkelvei over Rådhusplassen.
- Gjøre byen mer sykkelvennlig, med tiltak som egne trafikklys, bedre skilting og sykkelparkering, røde sykkelbokser ved lyskryss, tilrettelagte overganger for syklister og små vedlikeholdsstasjoner.
- Starte forsøk med grønn bølge for syklister og tillate høyresving mot rødt lys i noen kryss, slik som man gjør i København.
- Bygge sykkelvei ut i Maridalen.
- Utvikle bysykkelordningen med flere sykler og flere stasjoner så den dekker større områder i byen. Vi vil også vurdere å begynne med vinterdrift, elsykler og lastesykler.
- Dissens (Kjetil Staalesen, Robert Steen, Farukh Qureshi, Kjell Erik Øie, Bjørn Strøm, Line Oma, Oddrunn Grønvik, Usman Asif, Rina Mariann Hansen): Tilleggspunkt: «Bygge en sykkelbro som løfter syklistene ut av Dronning Eufemias gate dersom det ikke er mulig å bygge sykkelfelt.»

Biler uten forurensning

Arbeiderpartiet ønsker å bidra til en rask omlegging av bilparken i Oslo. Det er et mål for oss at alle biler skal være nullutslippsbiler som verken bidrar til lokal luftforurensning eller utslipp av klimagasser. Derfor vil vi fortsette å gi elbiler og andre nullutslippsbiler klare fordeler.

Tilgangen til ladestasjoner er en stor utfordring for elbilene i Oslo. Oslo Arbeiderparti vil sørge for at det bygges ut et godt nettverk med ladestasjoner over hele byen. Vi vil samarbeide med kommersielle bedrifter for å få bygd ut nok ladepunkter til at alle bilister i Oslo har tilgang til lading.

Varetransporten skal gjennom det samme grønne skiftet som resten av økonomien. Derfor vil vi på samme måte gjøre det attraktivt å velge miljøvennlige løsninger for varetransporten.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre at det er økonomisk lønnsomt å velge elbil.
- Fjerne retten til gratis fremmedparkering for elbiler der det er beboerparkering.
- Bygge ut ladestasjoner til elbiler i samarbeid med private aktører.
- Bidra til at det etableres flere hurtigladere i Oslo.
- Ha effektive støtteordninger for å bygge ut ladestasjoner i store garasjer hos borettslag og sameier, og stille krav om at nye garasjer bygges ut med lademuligheter.
- Redusere satser i bomringene for lastebiler som kjører fossilfritt.
- Tilrettelegge for lademuligheter ved flere næringsparkeringsplasser.
- Samarbeide med bildelingsorganisasjonene for å få flere elbiler som delebiler.

Moderne transportløsninger

I en moderne by har folk et variert transportbehov. Vi vil legge opp til at man bruker bilen når man må, og reiser grønt og miljøvennlig når man kan.

Vårt mål er å utvikle et transportsystem som er lett tilgjengelig og forståelig med internett og smarttelefoner. Vi ønsker å utvikle integrerte løsninger, der folk med en app lett kan velge mellom ordninger som bysykler, kollektivtrafikk eller delte biler.

Vi står overfor en potensiell transportrevolusjon når selvkjørende biler rulles ut på veiene. Selvkjørende biler kan påvirke måten vi reiser på, hvor mye det koster, hvem som har mulighet til å kjøre bil, om man velger å eie bil, hvor mye parkering vi trenger, og hvordan veiene ser ut. Vårt mål er at selvkjørende biler skal bidra til mindre trafikk, mindre forurensning, lavere kostnader og mer plass i byen. For å få til det trenger vi offentlig styring.

I et flerårig perspektiv kan det også bli aktuelt å erstatte bomringen med andre systemer som veipricing. Med veipricing kan man utvikle et system der regningen deles på alle som kjører i stedet for de kjører på en strekning der det er bom. En slik modell kan være en mer rettferdig og effektiv måte å styre trafikken på.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gjøre det enkelt å kombinere transportformer, for eksempel ved å plassere bildelingsbiler og sykkelparkering ved T-banestasjoner.
- Sørge for at det er god tilgang til delte biler over hele byen, og legge til rette for at samkjøring blir et enkelt og attraktivt alternativ for flere.

- Jobbe for at kommunen og innbyggerne er best mulig forberedt til å møte endringene som følger av selvkjørende biler.
- I stadig større grad ta i bruk intelligente transportsystemer (ITS), for å styre trafikken i Oslo.
- Starte utredning av veipricing i samarbeid med partene i Oslopakke 3.
- Beholde Alnabruterminalen.
- Bidra til at det bygges et godt nettverk av fyllestasjoner for tungtransport på Østlandet med nullutslippsløsninger som el og hydrogen, og fossilfrie alternativer som biodiesel og biogass.

De store veiprosjektene

Oslo Arbeiderparti mener det er viktigst å prioritere utbygging av kollektivtrafikken. Vi vil vurdere nye veiprosjekter og tunneler i Oslo ut fra hvilken betydning de har for lokalmiljøene, hva det betyr for biltrafikken i byen og ikke minst kostnader.

Oslo Arbeiderparti vil arbeide for et lokk over E6 ved Furuset. Et lokk vil knytte dalsiden og dalbunnen sammen, bidra til å redusere støy og luftforurensning i lokalmiljøet, og gjøre det mulig å bygge ut mange nye boliger. Vi vil også arbeide for at store veier som Trondheimsveien nedgraderes og gjøres om til bygater med langt mindre belastning på nærmiljøet. Det er et mål for oss å redusere støybelastningen og luftforurensningen langs de store transportårene våre. Ikke minst prosjektet E6 Oslo Øst må innfri på miljøområdet.

Oslo Arbeiderparti vil følge opp avtalen i Oslopakke 3, men vi vil arbeide mot de nåværende planene for E18-utbyggingen vestover. Oslo Arbeiderparti ønsker ikke å øke bompengeregningen så mye som dette prosjektet krever. Vi vil arbeide for at de statlige pengene som er satt av til dette prosjektet brukes til infrastrukturprosjekter i regionen som har større betydning for framkommelighet, miljø og byutvikling. Det planlagte E18-prosjektet må slankes betydelig for at Oslo Arbeiderparti skal støtte det.

Kultur og idrett for alle

Kulturbyen

Oslo skal være en kulturby i verdensklasse hvor alle kan delta, oppleve og bruke kulturtilbudet. Kulturpolitikken må sikre at Oslos mangfoldige kultur og historie kommer til uttrykk og at vi både tar vare på kulturarv og tradisjoner og gir rom for nye uttrykk og nyskaping.

Oslo er landets hovedstad og det vises også i kulturtilbudet, med nasjonale institusjoner og store arrangementer. Det betyr også at vi tiltrekker oss kunstnere og utøvere innen alle kulturformer. Oslo Arbeiderparti vil legge til rette for mer kulturbasert næringsutvikling. Samtidig skal vi som bor her ha gode opplevelser og muligheter hver dag. Særlig barn og unge trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse. Vi ønsker en økt satsing på kultur for barn og unge.

Arbeiderpartiet ønsker at Oslo kommune skal støtte utviklingen av kulturuttrykk og sikre alle muligheten til å delta i og oppleve kunst og kultur, uavhengig av bakgrunn og økonomi. Vi vil legge til rette for dem som skaper kulturen, og sikre at kunstnere får bedre arbeidsvilkår. Oslo Arbeiderparti vil derfor ha et lokalt kulturloft.

Besøkstallene for bibliotekene i Oslo øker. Det nye Deichmanske hovedbiblioteket skal være spydspissen i satsningen på det nye moderne folkebiblioteket i Oslo. Vi vil satse på utvidede åpningstider på bibliotekene med oppdaterte digitale og teknologiske løsninger for utleie og

1121 selvbetjening. Bibliotekene skal være lokale kultur- og aktivitetshus som formidler litteratur,
1122 samfunnsdebatt og kulturuttrykk.

- 1123
- 1124 • Åpne nye lokalbibliotek på Mortensrud, Skøyen og St. Hanshaugen, og oppgradere
 - 1125 eksisterende lokalbibliotek.
 - 1126 • Åpne egne barne- og ungdomsbibliotek på Holmlia, Hovseter og Romsås.
 - 1127 • Øke tilgjengeligheten til bibliotekene ved å innføre selvbetjening utenfor ordinær
 - 1128 åpningstid på alle lokalbibliotek samt få flere digitale utlånsordninger.
 - 1129 • Bygge ut kulturskoletilbudet i alle bydeler med flere plasser, prioritere bydelene med
 - 1130 lav dekning, og styrke samarbeidet med skolekorpse.
 - 1131 • Innføre inntektsgradering av prisen på kulturskolen.
 - 1132 • Innføre et digitalt bookingsystem for frivilligheten på alle kommunale bygg som egner
 - 1133 seg til utlån.
 - 1134 • Støtte helårsarrangører og festivaler og opprette en arrangementsenhet i kommunal
 - 1135 regi.
 - 1136 • Utvikle og fremme Middelalderbeltet.
 - 1137 • Bidra til etablering av Fotografiets hus.
 - 1138 • Jobbe for å omgjøre deler av Oslo fengsel til et vekstsenter for kultur og næring og
 - 1139 utøvende kunstnere.
 - 1140 • Støtte filmfestivaler, alternative filmscener og produksjonsmiljøer.
 - 1141 • Tiltrekke flere store produksjoner til Oslo, blant annet gjennom arbeidet i Oslo
 - 1142 filmkommisjon.
 - 1143 • Videreføre Oslo kommunes satsing på scenekunst for barn og unge.
 - 1144 • Satse på gatekunst og temporære uttrykk.
 - 1145 • Legge til rette for at tomme kommunale bygg kan brukes til midlertidige
 - 1146 kulturaktiviteter.

1147

1148 Idrettsbyen

1149

1150 Idrett og fysisk aktivitet skaper aktivitetsglede, er viktig for folkehelsen og skaper møteplasser
1151 og samhold. Oslo har i lang tid hatt lavest dekning av idrettsanlegg i landet. Denne trenden
1152 har Arbeiderpartiet snudd og nå vil vi bygge enda flere anlegg, særlig for byens barn og
1153 unge. I Oslo skal det være lett å leve aktive liv, uavhengig av fysikk, alder, bakgrunn og
1154 økonomi.

1155

1156 Barn som driver med idrett presterer bedre på skolen. Derfor må vi se på idretten som en
1157 integrert del av en utvidet skolehverdag og som en langsiktig investering. Som et fellesskap
1158 må vi også ta høyde for at barn som aldri har hatt muligheten til å prøve organisert idrett,
1159 ikke vet hva de velger bort.

1160

1161 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1162
- 1163 • Bygge flere idrettsanlegg og bedre anleggsdekningen i Oslo.
 - 1164 • Prioritere de bydelene som har lavest dekning av idrettsanlegg
 - 1165 • Bygge idrettshall i bydel St. Hanshaugen som i dag er eneste bydel som ikke har hall.
 - 1166 • Planlegge et nytt bad i Oslo vest.
 - 1167 • Bygge tre nye badeanlegg på Tøyen, Manglerud og Stovner.
 - 1168 • Bygge nye flerbrukshaller over hele byen, blant annet på Dælenenga, Korsvoll,
 - 1169 Tøyen og Tokerud.
 - 1170 • Bygge friidrettshall på Mortensrud.
 - 1171 • Rehabiliterer idrettsanlegg.
 - 1172 • Prioritere god dekning i hele byen av anlegg som rommer store breddeidretter og
 - 1173 anlegg som huser mange idretter, for eksempel kunstgressbaner og flerbrukshaller

- 1174 • Prioritere anlegg til idretter som har mange aktive, er i sterk vekst eller som har stor
1175 andel jenter.
- 1176 • Prioritere å bygge anlegg for kampsport, turn og dans.
- 1177 • Samarbeide med Osloidretten om å senke terskelen for deltakelse, både økonomisk
1178 og sosialt.
- 1179 • Sørge for at alle bydeler har minst ett utstyrsbibliotek.
- 1180 • Sørge for bedre samordning mellom ulike utstyrsbibliotek, og at utstyrsbibliotekene
1181 kan holde åpent på kvelder og i skoleferier.
- 1182

Engasjement og deltakelse

1183 Frivilligheten er en grunnpilar i demokratiet. Frivillig arbeid gir mening til den enkelte som er
1184 frivillig og merverdier til samfunnet. I Oslo har vi et mangfold av frivillige organisasjoner,
1185 aktiviteter og spontane initiativ for deltakelse og engasjement. Oslo Arbeiderparti vil gjøre det
1186 lettere å være frivillig i Oslo. Oslo kommunes oppgave overfor frivilligheten er å være
1187 tilrettelegger og initiativtaker, mens organisasjoner og enkeltpersoner selv skaper aktiviteten.

1188 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1190 • Innføre digital booking på kommunens lokaler for utlån og utleie til frivilligheten.
- 1191 • At det er gratis for barne- og ungdomsorganisasjoner å låne kommunens lokaler.
- 1192 • At flere av kommunens lokaler, uterom og anlegg skal gjøres tilgjengelige for frivillige.
- 1193 • At alle bydeler skal utarbeide lokal frivillighetspolitikk.
- 1194 • Sikre frivillighetskoordinator sentralt i kommunen.
- 1195 • Gjøre søknadsordninger enklere og redusere krav til rapportering.
- 1196 • Ha forsøk med Oslonøkkelen, en digital nøkkel til kommunens lokaler.
- 1197 • Sørge for at utlånssentraler for utstyr har midler til langsiktig drift.
- 1200
- 1201

Byen som tar vare på deg

Gode tjenester for alle

1202 Alle Oslos innbyggere trenger tjenester levert av kommunen. Vårt mål er å sikre best mulig
1203 tjenester til alle byens innbyggere. Fellesskapets ressurser skal gi best mulig kvalitet i
1204 velferdstjenestene våre.

1205 Arbeiderpartiet mener kommunen til enhver tid må vurdere om innbyggernes tjenester og
1206 kommunens forvaltningsoppgaver er organisert på en hensiktsmessig måte. Økt
1207 digitalisering av tjenester, økt behov for helhetlige tjenester, flerbruk av knappe arealer og
1208 innbyggernes behov for å ha nærhet til beslutningstakerne gjør at man må lete etter bedre og
1209 mer effektive måter å drive kommunale tjenester på. Oslo kommunens tjenester skal alltid
1210 være organisert til det beste for innbyggerne. Derfor ønsker Oslo Arbeiderparti en utredning
1211 som vurderer digital tjenesteutvikling og kvaliteten på tjenestene våre opp mot dagens
1212 organisering av kommunen.

1213 Den moderate eiendomsskatten i Oslo reduserer sosiale og økonomiske forskjeller, og er en
1214 forutsetning for den gjennomførte økningen i kvalitet og omfang av kommunale tjenester og
1215 for tillitsreformen i Oslo kommune.

1216 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1217 • Videreføre en moderat eiendomsskatt på nåværende nivå.
- 1218
- 1219
- 1220
- 1221
- 1222
- 1223
- 1224
- 1225

Like muligheter for alle barn

Å sikre alle barn en god oppvekst er blant samfunnets viktigste oppgaver. Familien er den viktigste rammen for barn og unges levekår, og vår oppgave er å legge til rette for en trygg familiesituasjon for alle barn.

De aller fleste barn og unge i Oslo har trygge levekår og gode utviklingsmuligheter, men for noen barn preges hverdagen av omsorgssvikt, rus eller fattigdom. Arbeiderpartiet vil ha et kompetanseløft i førstelinjen som arbeider med barn. Ansatte på helsestasjonen, i barnehagen, i barnevernet, på skolen, og i politiet skal ha kompetanse til å avdekke barns behov for hjelp.

Helsestasjonen møter alle familier, og er derfor en viktig arena for å fange opp dem som trenger ekstra veiledning og hjelp. Tilbudet gjelder alle, er lite stigmatiserende og helsesøstrene oppnår en fortrolighet som mange foreldre verdsetter. Ved å styrke bemanningen på helsestasjonene vil flere familier få tettere oppfølging og veiledning.

Å sikre et godt barnevern er et offentlig ansvar. Organiseringen av barnevernet i Oslo kan oppleves som fragmentert. Ansvar er fordelt på bydel, Barne- og familieetaten og Helseetaten, samtidig som tiltakene overfor barna og familiene utføres av mange ulike aktører som kommunen, bydelen, og private- og ideelle organisasjoner. Barnevernet tilbyr hjelp til familier med små og store utfordringer. De aller fleste tiltak er hjelp i hjemmet i samarbeid med familien, men det er også kompliserte saker hvor omsorgsovertakelse blir gjennomført. Arbeidsfeltet er komplisert og tidkrevende, og med mange sårbare parter. Barnevernet skal løse et bredt spekter av oppgaver, ofte i samarbeid med andre fagfelt. Dette krever en god organisering, kompetente ansatte, nok tid og nærhet til barna og familiene. Arbeiderpartiet vil derfor ha en gjennomgang av barnevernet for å sikre best mulig kompetanse, ressursbruk og organisering.

Arbeiderpartiet er opptatt av å sikre alle barn i Oslo et bredt og tilgjengelig tilbud av kultur- og fritidsaktiviteter, uavhengig av familiens bakgrunn og inntekt. Vi vil dekke kostnadene til fritidsaktiviteter for familier med lav inntekt, og opprette en ordning med gratis utlån av utstyr i alle bydeler.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre et kompetanseløft av de som arbeider med barn i førstelinjen, for å styrke evnen til å avdekke omsorgssvikt, vold, overgrep og utenforskap.
- Ha flere ansatte på helsestasjonene for å gi alle en god oppfølging.
- Foreta en gjennomgang av barnevernet for å sikre best mulig kompetanse, ressursbruk og organisering.
- Innføre en støtteordning for å betale flere gratis fritidsaktiviteter for alle barn i områder med mange barn i lavinntektsfamilier, samt innføre en ordning med aktivitetsstøtte for barn i fattige familier.
- Sikre gratis utlån av utstyr til fritidsaktiviteter.
- Legge bedre til rette for deltakelse på aktivitetstilbud i skoleferien.

En aktiv alderdom

Oslo skal være en aldersvennlig by. Det å kunne mestre hverdagen og delta i aktiviteter og være sosial er avgjørende for god livskvalitet. Derfor ønsker Arbeiderpartiet å gå fra en institusjonsbasert eldreomsorg til en aktiv alderdom hvor eldre kan være sjef i eget liv.

1279 Eldre er en enorm ressurs som sitter på mye kunnskap som byen må bruke mer av. Vi
1280 ønsker å jobbe for å redusere ensomhet og isolasjon og vil tilrettelegge for mer
1281 samfunnsdeltakelse gjennom ulike kultur- og aktivitetstilbud for eldre og gjøre det enklere å
1282 melde seg som frivillig. For å ha en aktiv alderdom må også fremkommeligheten i byen være
1283 god, hele året. Det handler om alt fra kollektivløsninger til belysning, gatebelegg og flere
1284 benker.

1285
1286 Folk ønsker å bo lengst mulig i eget hjem. Derfor fortsetter vi utbyggingen av hjemmebasert
1287 omsorg, og tar i bruk flere teknologiske løsninger som gir trygghet for den enkelte. Nye
1288 boligformer skal bygges slik at flere kan bo i eget hjem selv om behovet for økt trygghet eller
1289 hjelpemidler øker. Samtidig skal de som trenger sykehjemsplass kunne flytte inn i
1290 funksjonelle bygg som er bygget og innredet mer som hjem. Nye omsorgsinstitusjoner skal
1291 ha fasiliteter som legger til rette for aktivitet og kontakt mellom ulike grupper og
1292 generasjoner.

1293
1294 I årene som kommer vil antallet eldre over 67 år begynne å øke igjen. Samtidig vil vi få flere i
1295 yngre alder som har behov for tilpassede tjenester. Dette betyr at vi må fortsette utviklingen
1296 av byens hjemmebaserte tjenester. Rehabilitering, hverdagsmestring og flere ulike
1297 dagaktivitetstilbud er eksempler på tjenester vi vil trenge mer av i fremtiden. Oslo
1298 Arbeiderparti vil at ledelsen av hjemmetjenesten skal være tillitsbasert, med tverrfaglige team
1299 med vedtaksmyndighet. Målet er at innbyggerne skal møte få, og kjente fjes og at
1300 medarbeiderne skal ha tid til å gjennomføre sine ulike oppdrag.

1301
1302 Oslos eldre skal ikke være passive mottakere av tjenester, men aktive bidragsyttere med stor
1303 grad av innflytelse over eget liv.

1304
1305 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1306
- 1307 • Fortsette styrkingen av hjemmebaserte tjenester.
 - 1308 • At sykehjem skal drives av kommunen eller av ideelle aktører.
 - 1309 • Styrke bemanningen på kommunale sykehjem.
 - 1310 • At eldre på sykehjem skal sikres enerom med eget bad på rommet.
 - 1311 • At sykehjemmene skal tilby god og ernæringsrik mat og sørge for gode
 - 1312 måltidsstunder.
 - 1313 • Videreføre samboergaranti på sykehjemmene.
 - 1314 • At eldre på sykehjem skal få tilbud om én times aktivitet daglig basert på deres
 - 1315 ønsker og behov.
 - 1316 • Tilby ny teknologi som gir de eldre økt trygghet og større innflytelse over egne liv.
 - 1317 • Bygge flere boliger for personer med demens.
 - 1318 • Bygge flere omsorgsboliger med døgnbemanning, fellesarealer og aktivitetstilbud.
 - 1319 • Etablere nye botilbud hvor eldre og studenter kan bo sammen.
 - 1320 • Videreføre fritt brukervalg i hjemmebaserte tjenester.
 - 1321 • At aktivitetstid tilbys hjemmeboende med hjemmetjenester.
 - 1322 • Øke dagtilbudet til hjemmeboende med demens.
 - 1323 • Innføre spisevenn på sykehjem.
 - 1324 • Bedre aktivitetstilbudet på seniorsentrene.
 - 1325 • Ha forebyggende besøk fra hjemmetjenesten til eldre under 75 år som ikke mottar
 - 1326 kommunale tjenester.
 - 1327 • Legge til rette for flere generasjonsmøter i Oslo.
 - 1328

Helse og livskvalitet

Oslo skal være en by hvor det er lett for folk å ta gode helsevalg i egen hverdag. Samtidig skal helsehjelp være lett tilgjengelig når du trenger den, der du bor.

Vi lever stadig lenger, og vi lever derfor også lenger med ulike sykdommer. Det betyr at flere i perioder vil ha behov for sykehusopphold og etterfulgt av gode rehabiliteringsløp.

Arbeiderpartiet ønsker å styrke arbeidet med rehabilitering både på helsehus og i eget hjem, slik at flere får god støtte og hjelp til å komme tilbake i en situasjon hvor livet kan mestres.

Sykehusene i Oslo må ha god nok kapasitet slik at de kan møte en økende og aldrende befolkning. Det må være tett samarbeid mellom byens sykehus og kommunens egen primærhelsetjeneste for å sikre god samhandling. Helsetjenesten skal oppleves som god, sammenhengende og tilgjengelig for innbyggerne. Vi må unngå at mennesker ender opp som kateballer i systemet eller må kjempe for tjenester de har krav på. Oslo Arbeiderparti mener pasienten kan få en bedre helsetjeneste hvis vi utreder nye modeller for samarbeid mellom kommunen og sykehusene for å gi innbyggerne best mulig helsetjenester nært hjemmet. For å unngå en todeling av helsetjenesten må vår felles, offentlige helsetjeneste lede an og ta del i utviklingen av nye måter å løse oppgaver på.

Jo tidligere vi kan legge til rette for gode helsevaner jo lettere kan vi forebygge de store livsstilssykdommene som kreft, diabetes, kols og hjerte- og karsykdommer. Arbeiderpartiet ønsker økt satsing på frisklivstilbudene og vil legge til rette for bedre ernæringstilbud i flere av våre tjenester. Vi ønsker også å legge til rette for økt fysisk aktivitet og vil prøve ut tiltak hvor fysisk aktivitet belønnes. Forekomsten av psykiske lidelser øker, og særlig blant unge. Arbeiderpartiet ønsker økt kapasitet innen psykisk helsevern for å bedre kunne forebygge alvorlige psykiske lidelser.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Kreve at staten sikrer at Aker lokalsykehus blir realisert og at kapasiteten på byens sykehus er god nok for en by i vekst.
- Starte bygging av ny storbylegevakt.
- Utrede modeller for hvordan vi kan gjøre forsøk der bydeler og sykehus får et samlet ansvar for helsetjenestene i et område.
- Starte arbeidet med å utrede en ny legevakt 2.
- Ha åpen skolehelsetjeneste på alle skoler hver dag.
- At kapasiteten til tannhelsetjenesten skal økes slik at vi kan behandle barn i tråd med nasjonale anbefalinger.
- Ha flere treningsapparater i parker og offentlige fellesområder-
- Etablere en ordning hvor bydelene kan søke midler til å tilby en enkel skolefrokost på de skolene der de mener det er behov.
- Bedre krise- og traumekompetansen blant ansatte i kommunen.
- At rett kompetanse på rett oppgave skal være retningsgivende for bruk og rekruttering av personalressurser i pleie- og omorgssektoren.
- Styrke oppfølgingen av pårørende og barn av psykisk syke.
- Etablere flere tilbud som Ung arena, hvor innbyggeren får "en dør inn".
- At det etableres fastlegekontor med kommunalt ansatte leger.
- Ha forsøk med gratis prevensjon for de under 16 år.
- Gi gratis hjernehinnebetennelsesvaksine til russen.
- Ha bedre kapasitet innen rehabilitering.

Rusomsorg

Arbeiderpartiet vil føre en kunnskapsbasert og fordomsfri ruspolitikk. Vårt mål er bedre helse og livskvalitet for rusavhengige, godt helsestell, tilgjengelige tjenester og færrest mulig overdoser og alvorlige skader. Arbeiderpartiet er opptatt av at mennesker med rusproblemer møtes med likeverd og respekt. Hjelp skal tilbys uten at det stilles krav om rusfrihet. Rusavhengighet skal møtes med forsvarlig helsehjelp og sosiale tjenester, ikke bøter og straffeforfølgning.

Alkohol er det vanligste og mest brukte rusmidlet i Norge, og utgjør det mest omfattende rusproblemet i Oslo. Derfor er det også det rusmiddelet som er mest skadelig for folkehelsen. En svært stor andel av barn og unge med ruslidelser vokser opp i hjem der det er et stort og problematisk forbruk av alkohol.

For å forebygge og begrense følgene av alkoholmisbruk vil Arbeiderpartiet føre en restriktiv alkoholpolitikk, og benytte kjente virkemidler for å forebygge større konsekvenser ved skadelig alkoholbruk. Arbeiderpartiet vil tilrettelegge for at det skal være lav terskel for å be om hjelp selv. Vi ønsker en åpenhetskultur på arbeidsplasser og anerkjennelse av at avhengighet er et sammensatt problem.

Fattigdom, isolasjon, ensomhet og mangel på tilhørighet kan både føre til, opprettholde eller være en konsekvens av rus og psykiske problemer. Kompetansen i eldreomsorgen knyttet til avdekking og bistand til personer som er i ferd med å utvikle rusproblemer må styrkes. Det er behov for å styrke tilbud som kan bidra til en meningsfull hverdag, fremme mestringsevne og sosial inkludering.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utvide kapasiteten innenfor arbeid til personer i rusbehandling.
- Støtte opp under organisasjoner som gir rusavhengige arbeid.
- Bedre mattilbudet på rusinstitusjoner.
- Søke staten om forsøk for å ta i bruk røykerom.
- Desentralisere utdeling av brukerutstyr, feltpleie og dagtilbud til bydelene.
- Gå fra en institusjonsbasert omsorg til bolig i egen bydel.
- Styrke pårørendearbeidet, særlig for barn som pårørende.
- At alle bydeler har en ruskonsulent.
- At personer må få egnet botilbud og et godt jobb- og aktivitetstilbud ved utskrivning fra behandling.
- At kommunen skal ha et ambulerende team for rus- og psykiatri-lidelser i samarbeid med spesialisthelsetjenesten.
- Tilrettelegge for at ideelle organisasjoner og brukerstyrte tiltak kan bidra i rusomsorgen.
- At kommunen skal forbedre sine skadereduserende tiltak og ha lett tilgjengelige sosial- og helsetjenester for personer med rusproblemer.
- Sikre at undervisningsopplegget i skolen er oppdatert i tråd med ny kunnskap og dekker hele rusfeltet.
- Bedre tjenestetilbudet for personer med alkoholavhengighet.
- Gjøre informasjon om hjelpetilbud mer tilgjengelig.
- Legge inn krav i Oslo-modellen for et anstendig arbeidsliv om at kontraktørene har retningslinjer for alkoholbruk.
- Videreutvikle tiltakene rettet mot barn og pårørende som lever i hjem med rusutfordringer.

En trygg by

Opplevelse av trygghet i byen, i nabolaget og i eget hjem er en forutsetning for at mennesker kan leve frie liv. Gjennom sterke fellesskap skal vi bygge trygge lokalsamfunn som inkluderer og integrerer. Oslo Arbeiderparti er bekymret for tendensene til økt uro og kriminalitet vi ser i deler av Oslo. Derfor vil vi ha en trygghetsoffensiv for Oslo.

Vold og kriminalitet kan forebygges. Årsaken til at enkelte havner utenfor fellesskapet er ofte sammensatte. Mange har ikke gått i barnehage, de har slitt på skolen og mistet motivasjonen. Mange har stått utenfor organiserte fritidsaktiviteter, de kommer fra økonomisk fattige familier og har foreldre som står utenfor arbeidslivet. De har oftere enn andre vært utsatt for vold og overgrep. Samtidig er behovet for fellesskap det samme. Når samfunnet svikter søker de heller andre fellesskap, for eksempel i kriminelle miljøer, i rusmiljøer eller i radikale miljøer. Tidlig innsats i skolen og et sterkere lag rundt barna er det viktigste vi kan gjøre for å forebygge utenforskap, vold og kriminalitet.

Enkelte boligområder er mer utsatt for store sosiale forskjeller og levekårsutfordringer enn andre. Det er som regel områder med en høyere andel lavinntektshusholdninger, der arbeidsledigheten er høyere, familiene er store og folk bor trangt. Dette gir grobunn for en følelse av å falle utenfor.

Oslo Arbeiderparti vil ha trygge nabolag bygd på sterke fellesskap. Vi vil utjevne levekårsforskjeller, sikre sosial mobilitet, forebygge fattigdom og gi alle mulighet til å leve de livene de selv ønsker. Arbeiderpartiet vil derfor fortsatt være en pådriver for områdesatsinger i utsatte områder med levekårsutfordringer. Gode, lokale møteplasser er viktig for å lykkes med dette og for å skape trivsel og samhold i et nabolag. Det er avgjørende å utvikle et lokalt og inkluderende samarbeid med beboere, organisasjoner, borettslag, næringsliv, bydeler og offentlige institusjoner.

Kriminalitetsbekjempelse

Politiet i Oslo må få ressursene som trengs slik at kriminalitets- og voldsproblemer i utsatte bydeler ikke får etablere seg. I utsatte områder er det viktig at innbyggere opplever at politiet er tilstede og tilgjengelige. Dersom politiet har god kunnskap om nabolaget, og har et nært samarbeid med skolene, bydelen, ungdomsklubber, kultur, idrett og frivillighet, kan politiet gripe raskere inn og innsatsen være mer helhetlig. Kommunen skal bidra med forebyggende arbeid i nært samarbeid med politiet. Vi vil også i større grad bruke SaLTo i det forebyggende arbeidet inn mot ungdomsmiljøer

Politiet må også få nødvendige ressurser til å sette inn ekstra mot organisert kriminalitet. Staten må sørge for at Politiet kan inndra økonomisk utbytte fra kriminell virksomhet og sørge for god vitnebeskyttelse.

Overgangen mellom soning og løslatelse er ofte vanskelig. Tilbakeføringsarbeidet må startes raskest mulig etter innsettelse i fengsel, og det er viktig med god samhandling mellom de ulike aktørene. Oslo Arbeiderparti mener at samarbeidet mellom kriminalomsorgen og kommunen må styrkes, herunder særlig NAV og barnevern. Overgangen fra fengsel til frihet er en kritisk fase. Derfor er det viktig at man har på plass viktige tiltak som bolig og sysselsetting eller utdanning i god tid før løslatelse. Den som løslates bør ha minst en fast kontaktperson å forholde seg til. Både det kommunale arbeidet og frivillige organisasjoner må sikres tilstrekkelige ressurser til dette viktige arbeidet.

Barn og unge som er involvert i kriminelle miljøer må følges opp individuelt. Oslo Arbeiderparti ønsker bedre informasjonsdeling mellom politiet og kommunale tjenester, som

1487 skole og barnevern, slik at det kan etableres et tettere samarbeid i oppfølging av elever som
1488 har begått lovbrudd eller som er en del av miljøer preget av kriminalitet, vold og rus.

1489
1490 De siste årene har det vært flere episoder med grov vold i Osloskolen. Oslo Arbeiderparti
1491 mener elever som utøver grov vold i skolen skal kunne tas ut av undervisningen av hensyn til
1492 tryggheten til elever og medarbeidere. Elevene skal følges opp individuelt gjennom et eget
1493 program i samarbeid mellom hjem, skole, politiet og helsetjenestene. Målet er alltid at elevene
1494 raskest mulig skal tilbake i ordinær opplæring og få den hjelpen som skal til for å takle de
1495 utfordringene som provoserer frem vold.

1496
1497 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1498
- 1499 • At politiet har sterk lokal forankring i de delene av byen med gjentatt høy kriminalitet og
- 1500 vold.
- 1501 • At politiet er synlig og tilstede i nærmiljøer, og at de har en relasjon til og samarbeid
- 1502 med blant annet skoler, bibliotek, idrettsforeninger og nabolag.
- 1503 • I større grad bruke SaLTo som et verktøy i det forebyggende arbeidet inn mot ulike
- 1504 ungdomsmiljøer.
- 1505 • Igangsette et prosjekt i samarbeid med politiet rettet mot unge gjengangere.
- 1506 • At politiet sikres ressurser til å oppsøke og infiltrerer kriminelle miljøer, og ikke bare
- 1507 reagerer når situasjoner oppstår.
- 1508 • Be staten vurdere om domstolene skal kunne sette som vilkår at personer tilknyttet
- 1509 etablerte gjengmiljøer nektes å flytte tilbake til gamle nabolag etter endt soning.
- 1510 • Inngå en forpliktende samarbeidsavtale mellom Oslo kommune og fengslene i byen.
- 1511 • Ansette NAV-konsulent/koordinator ved Oslo fengsel og Bredtveit fengsel.
- 1512 • Ha et mer forpliktende samarbeid mellom NAV, Voksenopplæringen
- 1513 og kriminalomsorgen for å sikre tett psykososial oppfølging under og etter løslatelse.
- 1514 • Etablere et barnevernsteam ved Oslo fengsel.
- 1515 • Bedre den kommunale helsetjenesten i byens fengsler.
- 1516 • Utarbeide et exit-program i samarbeid med Oslo fengsel for unge- og gjengkriminelle
- 1517 som havner i fengsel.
- 1518 • Involvere kriminalomsorgen i det kriminalitetsforebyggende arbeidet som gjøres i
- 1519 kommunen.
- 1520

1521 **Hatkriminalitet**

1522
1523 Økningen i hatkriminalitet mot personer på grunn av legning, kjønn, kjønnsuttrykk, etnisitet
1524 eller religion må tas på det største alvor. Oslo skal være en by for alle uavhengig av
1525 opprinnelse, religion, bakgrunn eller hvem man forelsker seg i. Det er ingen plass til rasisme,
1526 nynazisme eller hat i vår by. Mangfold er Oslos identitet og styrke.

1527
1528 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1529
- 1530 • Intensivere det holdningsskapende arbeidet mot hat, rasistiske og nazistiske
- 1531 holdninger i samarbeid med skolen, idretten, kulturlivet og andre relevante aktører.
- 1532 • Styrke fokuset på kildekritikk og øke bevissthet om fakta og falske nyheter i skolen
- 1533 • Ha tett dialog med Oslopolitiet, frivillige organisasjoner og andre relevante aktører om
- 1534 forebygging og bekjempelse av hatkriminalitet og hatprat på nett og i byen.
- 1535 • Innhente kunnskap fra HL-senteret, Senter for forskning på høyreekstremisme og
- 1536 andre kunnskapsmiljøer for å lære mer om hvordan best mulig forebygge hatefulle
- 1537 holdninger og ytringer samtidig som man ivaretar ytringsfriheten.

